

Frumvarp til laga

um breytingu á lögum um fjarskipti, nr. 81/2003, með síðari breytingum.

(Lagt fyrir Alþingi á 138. löggjafarþingi 2009-2010.)

I. KAFLI

Breytingar á I. kafla fjarskiptalaga nr. 81/2003

1. gr.

Þriðja til fimmta málsgrein 2. gr. skulu orðast svo:

Ráðherra leggur á fjögurra ára fresti fram á Alþingi tillögu til þingsályktunar um samskiptaáætlun þar sem mörkuð skal stefna fyrir næstu tólf árin. Í samskiptaáætlun skal gera grein fyrir ástandi og horfum hvað varðar fjarskipti í landinu, og meta og taka tillit til þarfa samfélagsins fyrir bætt fjarskipti. Skilgreina skal markmið stjórnvalda sem stefna ber að og þannig leggja grunn að framþróun íslensks samfélags. Skulu markmið stefnunnar stuðla að aðgengilegum og greiðum, hagkvæmum og skilvirkum, öruggum og umhverfisvænum fjarskiptum. Heimilt skal í samskiptaáætlun að skoða fjarskipti heildstætt í tengslum við aðra þætti samskipta, svo sem rafræn samskipti og samskipti sem byggja á póstpjónustu.

Í samskiptaáætlun skal leggja áherslu á að:

- a. ná fram víðtæku samstarfi markaðarins, neytenda, opinberra stofnana og ráðuneyta um stefnumótun er varðar samskipti,
- b. styrkja samkeppni á fjarskiptamarkaði og auka samkeppnishæfni Íslands,
- c. tryggja öryggi almennra fjarskiptaneta innan lands og tengingar Íslands við umheiminn,
- d. ná fram hagkvæmri notkun fjármagns og hámarka jákvæð áhrif samskiptatækni á hagvöxt,
- e. ná fram samræmdri forgangsröðun og stefnumótun, og skal forgangsröðun byggjast á mati á þörf á úrbótum í landinu í heild og í einstökum landshlutum,
- f. stuðla að atvinnuuppbyggingu, eflingu lífsgæða og jákvæðri byggðapróun.

Í samskiptaáætlun skal jafnframt mörkuð aðgerðaáætlun til næstu fjögurra ára, og leggur ráðherra fyrir Alþingi tillögu til þingsályktunar um slíka áætlun. Aðgerðaáætlun skal endurskoðuð á tveggja ára fresti, og má þá leggja nýja þingsályktunartillögu fyrir Alþingi, en það skal gert eigi sjaldnar en á fjögurra ára fresti. Í fjögurra ára áætlun skal gera grein fyrir fjáröflun og útgjöldum eftir einstökum verkefnum eins og við á. Samskiptaáætlun og fjögurra ára áætlun hennar taka gildi þegar Alþingi hefur samþykkt þær sem þingsályktanir.

II. KAFLI

Breytingar á III. og IV. kafla fjarskiptalaga nr. 81/2003

2. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 2. mgr. 6. gr.:

c. liður orðist svo:

að áskrifendum fjarskiptafyrirtækja verði tryggður aðgangur að númerum úr íslenska númeraskipulaginu og einnig að erlendum og alþjóðlegum númerum eftir því sem við á,

g. liður orðist svo:

um neytendavernd á sviði fjarskiptastarfsemi og um aðgengi fatlaðra að fjarskiptaþjónustu,

k. liður orðist svo:

að tryggja fjarskipti milli björgunarsveita og yfirvalda þegar stórslys og hamfarir verða og afnot yfirvalda af fjarskiptanetum til þess að vara við yfirvofandi hættu og draga úr afleiðingum hamfara,

Á eftir q. lið bætist við nýr stafliður r. sem orðist svo:

kröfur um gagnsæi til að tryggja samband milli notenda og um miðlun upplýsinga um takmarkanir á aðgangi að fjarskiptaþjónustu.

3. gr.

7. gr. laganna orðist svo:

Fjarskiptatíðnir innan íslensks yfirráðasvæðis og númer úr íslenska númeraskipulaginu eru auðlindir undir stjórn íslenska ríkisins. Úthlutun á tíðnum og númerum felur í sér tímabundna heimild til skilyrtra afnota sem hvorki leiðir til beins eignarréttar né varanlegs nýtingar- og ráðstöfunarréttar.

Póst- og fjarskiptastofnun veitir réttindi til að nota tíðnir og númer. Samkvæmt ákvörðun stofnunarinnar eru tiltekin tíðnisvið opin til notkunar án sérstakrar úthlutunar. Sérstaka úthlutun tíðna skal viðhafa ef þörf er á til þess að koma í veg fyrir skaðlegar truflanir, tryggja tæknileg gæði þjónustu, tryggja skilvirka notkun tíðna eða til að uppfylla markmið varðandi aðra skilgreinda almannahagsmuni.

Þegar réttindi til notkunar ákveðinna tíðna og númera falla ekki undir almenna heimild úthlutar Póst- og fjarskiptastofnun slíkum réttindum, að fenginni umsókn, til fjarskiptafyrirtækja sem reka eða nota fjarskiptanet eða þjónustu. Einnig má úthluta réttindum fyrir notkun tíðna til útvarpsstöðva að lokinni opinni og gegnsærri málsmeðferð án mismununar, enda þjóni slík úthlutun markmiðum stjórnvalda. Að auki má úthluta réttindum fyrir notkun tíðna til aðila sem starfrækja þráðlausan fjarskiptabúnað til eigin nota.

Réttindi samkvæmt þessari grein eru bundin við nafn og er framsal óheimilt, nema annað sé sérstaklega tekið fram við úthlutun þeirra eða í reglugerð. Öll skilyrði sem sett eru við úthlutun

DRÖG

réttinda gilda áfram ef réttindin eru framseld eða leigð nema Póst- og fjarskiptastofnun ákveði annað. Ávallt skal tilkynna Póst- og fjarskiptastofnun um framsal eða leigu réttinda.

Póst- og fjarskiptastofnun skal tryggja að tíðnir séu notaðar með áhrifaríkum og skilvirkum hætti. Tryggja skal að samkeppni sé ekki hindruð með framsali og uppsöfnun tíðniréttinda og í þeim tilgangi er Póst- og fjarskiptastofnun heimilt að afturkalla og endurúthluta tíðnum eða mæla fyrir um sölu eða leigu réttinda.

Póst- og fjarskiptastofnun skal birta opinberlega upplýsingar um öll réttindi til notkunar á tíðnum og númerum og rétthafa þeirra. Tíðniheimildir sem veittar eru til eigin nota má undanskilja birtingu, svo og upplýsingar varðandi tíðniheimildir sem sanngjarnt og eðlilegt er að leynt fari vegna mikilvægra öryggis-, fjárhags- eða viðskiptahagsmuna rétthafa.

4. gr.

Eftirfarandi breyting verður á 9. gr.:

Í stað 2. og 3. málslíðar kemur einn málslíður sem orðist svo:

Við töku ákvarðana um að takmarka fjölda réttinda eða framlengja gildistíma réttinda á tíðnisviði þar sem fjöldi réttinda er takmarkaður skal leggja áherslu á hagsmuni notenda og að örva samkeppni og skal öllum hagsmunaaðilum, þ.m.t. notendum, gefið tækifæri til þess að tjá sig um takmarkanir á réttindum áður en Póst- og fjarskiptastofnun tekur ákvörðun sína sem skal birt ásamt rökstuðningi.

5. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 10. gr.

- a. a. líður 1. mgr. orðist svo:
að úthlutun tíðna taki aðeins til ákveðinnar þjónustu eða tækni ásamt útbreiðslu- og gæðakröfum þegar við á,
- b. Nýr stafliður h. bætist við 1. mgr. sem orðist svo:
sérstök skilyrði varðandi notkun tíðna í tilraunaskyni.
- c. a. líður 2. mgr. orðist svo:
að úthlutun réttinda til að nota númer gildi aðeins fyrir ákveðna þjónustu, þ.m.t. eru skilyrði um verðlagningu símtala í ákveðnum númeraröðum í þeim tilgangi að tryggja vernd neytenda.

6. gr.

11. gr. laganna orðist svo:

Póst- og fjarskiptastofnun skal taka ákvörðun um réttindi til þess að nota tíðnir og númer eins fljótt og unnt er eftir móttöku umsóknar. Ákvörðun skal liggja fyrir innan þriggja vikna ef um er að ræða númer sem ætluð eru til ákveðinnar notkunar samkvæmt númeraskipulaginu og innan sex vikna ef tíðnir eru ætlaðar til ákveðinnar notkunar í tíðniskipulaginu.

DRÖG

Umsókn um réttindi til tíðninoftkunar skal taka til afgreiðslu án tafar ef hún lýtur eingöngu að óverulegum hluta af skilgreindu tíðnisviði og úthlutun hefur þannig ekki teljandi áhrif á framboð þess eða neikvæð áhrif á samkeppni.

Nú berst Póst- og fjarskiptastofnun umsókn um tíðnir til að veita almenna fjarskiptaþjónustu eða til útvarps, sem ekki fellur undir 2. mgr., og skal stofnunin þá með auglýsingu kanna hugsanlegan vilja annarra til að fá úthlutun á umræddu tíðnisviði. Komi í ljós áhugi um að fá úthlutun á viðkomandi tíðnisviði er heimilt að taka ákvörðun um að úthlutun fari fram með útboði eða uppboði, skv. 6. mgr. eða 7. mgr. eftir því sem við á.

Krefjast má þess af umsækjendum um réttindi að þeir leggi fram fullnægjandi upplýsingar um eignaraðild, fjárhagsstöðu og fyrirhugaða starfsemi, svo og aðrar upplýsingar sem nauðsynlegar teljast til að leggja mat á umsóknir þeirra. Póst- og fjarskiptastofnun er heimilt að setja sérstök skilyrði varðandi hæfi umsækjanda um fjarskipta- og útvarpstíðnir til að fá úthlutun, s.s. um: fjárhagslega burði til uppbyggingar og reksturs fjarskiptanets sem ætlað er til að nota þær tíðnir sem sótt er um, tæknilega getu og reynslu umsækjanda til að reka almenna fjarskiptaþjónustu og að umsækjandi hafi ekki brotið alvarlega eða ítrekað gegn ákvæðum fjarskiptalaga eða vanefnt verulega skilmála fyrri úthlutana tíðniréttinda.

Setja má skorður við úthlutun tíðna fyrir hljóðvarp og sjónvarp, sem byggjast á menningarlegum sjónarmiðum s.s. til þess að stuðla að almennri menningarþróun og efla íslenska tungu. Einnig má setja skorður við úthlutun tíðna, ef úthlutun getur orðið til þess að hindrað virka samkeppni á fjölmiðlamarkaði.

Viðhafa má útboð við úthlutun réttinda til að nota númer og tíðnir. Útboð skal að jafnaði vera opið, en heimilt er að hafa útboð lokað að undangengnu opnu forvali. Póst- og fjarskiptastofnun annast framkvæmd útboða og ákveður skilmála í útboðslýsingu. Útboðslýsing skal innihalda allar nauðsynlegar upplýsingar til þess að bjóðanda sé unnt að leggja fram tilboð í réttindi. Í útboðslýsingu fyrir útboð á tíðnum skulu m.a. koma fram upplýsingar um lágmarksþjónustusvæði, afmörkun þess tíðnisviðs sem boðið er út, hversu mörg réttindi eru í boði, gildistími réttinda, hvort réttindin verða bundin við tiltekna þjónustu eða tækni, hæfi bjóðenda, aðra skilmála varðandi útboðið sjálft og um notkun og nýtingu á því tíðnisviði sem boðið er út. Skýrar upplýsingar skulu koma fram um mat á tilboðum. Óheimilt er að leggja fram frávikstilboð, nema það sé sérstaklega heimilað í útboðslýsingu. Heimilt er að takmarka fjölda tilboða frá hverjum bjóðanda eða tengdum aðilum og einnig er heimilt að takmarka þátttöku aðila sem þegar hafa réttindi á sambærilegu tíðnisviði.

Ráðherra getur ákveðið að úthlutun fari fram að loknu uppboði. Í ákvörðun um uppboð skal koma fram hvort réttindi skuli bundin skilyrðum sem þjóna eiga samfélagslegum markmiðum t.d. að ákveðin þjónusta verði boðin á tilteknu útbreiðslusvæði. Póst- og fjarskiptastofnun ákveður skilmála uppboðs að öðru leyti. Póst- og fjarskiptastofnun annast framkvæmd uppboða og úthlutun réttinda að loknu uppboði. Póst- og fjarskiptastofnun getur falið öðrum hæfum aðila að annast tiltekna þætti í framkvæmd uppboðs. Í uppboðsskilmálum skal tilgreina nákvæmlega þær tíðnir eða númer sem boðin eru upp, gildistíma réttinda, hvort réttindin verða bundin við tiltekna þjónustu eða tækni, greiðslufyrirkomulag, lágmarkskröfur sem gerðar eru til bjóðenda, aðra skilmála varðandi uppboðið sjálft og um notkun og nýtingu á því tíðnisviði eða númerum sem boðin eru upp. Í skilmálum er m.a. heimilt að mæla fyrir um þátttökugjald sem standa skal straum af kostnaði við undirbúning og framkvæmd uppboðs. Ákveða má lágmarksboð sem skal ekki vera hærra en sem samsvarar fimmtánföldu árgjaldi fyrir viðkomandi tíðnir eða númer eins og

DRÖG

Það er ákveðið í lögum um Póst- og fjarskiptastofnun. Ákveða má brottvísun aðila frá uppboði og sektir ef ekki er staðið við tilboð eða brotið er gegn uppboðsskilmálum og geta þær numið allt að einföldu árgjaldi fyrir þau réttindi sem boðið er í, eða þeim mismun sem er á tilboði sem ekki er staðið við og þeirri greiðslu sem fæst fyrir réttindin í lok uppboðs. Áskilja má að trygging sé sett fyrir greiðslu tilboða og sekta. Heimilt er að takmarka fjölda tilboða frá hverjum bjóðanda eða tengdum aðilum og einnig er heimilt að takmarka þátttöku aðila sem þegar hafa réttindi á sambærilegu númera- eða tíðnisviði.

Við úthlutun réttinda er Póst- og fjarskiptastofnun heimilt að ákveða fyrirfram fjárhæð og fyrirkomulag dagsekta sem leggjast á fjarskiptafyrirtæki sem ekki uppfyllir þær skuldbindingar sem réttindin kveða á um. Dagektir samkvæmt þessu ákvæði geta numið allt að 500.000 kr. á dag.

Ef ákveðið er að halda útboð eða uppboð við úthlutun númera er heimilt að framlengja málsmeðferðarfrestinn skv. 1. mgr. um þrjár vikur. Ef ákveðið er að halda útboð eða uppboð við úthlutun tíðna er heimilt að framlengja málsmeðferðarfrestinn skv. 1. mgr., þó ekki lengur en um átta mánuði.

Nánar skal kveðið á um málsmeðferð við veitingu réttinda til að nota tíðnir í reglugerð sem ráðherra setur. Í reglugerðinni skal meðal annars kveða nánar á um framkvæmd og skilmála útboða og uppboða.

7. gr.

12. gr. laganna ásamt fyrirsögn orðist svo:

12. gr. *Breytingar og afturköllun á réttindum*

Þegar sérstaklega stendur á, svo sem vegna breytinga á löggjöf, er Póst- og fjarskiptastofnun heimilt að breyta skilyrðum í almennum heimildum og skilyrðum fyrir úthlutun réttinda.

Réttindi til notkunar tíðna og númera má í þágu almannahagsmuna afturkalla ef mikilvægar forsendur fyrir réttindunum breytast eða bresta, t.d. vegna alþjóðlegra samþykka sem Ísland er aðili að.

Fyrirhugaðar breytingar og afturkallanir skulu kynntar hagsmunaaðilum, þ.m.t. notendum, með hæfilegum fyrirvara sem þó skal ekki vera styttri en mánuður.

Ef réttindum til tíðninothunar er úthlutað til 10 ára eða lengri tíma og ekki er heimilt að framselja eða leigja réttindin skal Póst- og fjarskiptastofnun fylgjast með því hvort þörf sé fyrir úthlutun sérstakra réttinda sbr. 3. málslíð 2. mgr. 7. gr. allan gildistíma réttindanna og ef sú þörf er ekki lengur til staðar skal breyta réttindunum í almenna heimild eða heimila framsal eða leigu þeirra, með hæfilegum fyrirvara.

Ef gildistími réttinda til notkunar á tíðnum eða númerum er framlengdur er Póst- og fjarskiptastofnun heimilt að gera breytingar á skilyrðum réttindanna eða bæta við skilyrðum.

8. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 14. gr.:

a. Fyrirsögn 14. gr. orðist svo:

DRÖG

Skipulag tíðnirófsins

- b. 1. mgr. orðist svo:

Póst- og fjarskiptastofnun skal í samræmi við alþjóðlegar samþykktir þar að lútandi stuðla að sem hagkvæmastri nýtingu tíðnirófsins og að skaðlegar truflanir á viðtöku þráðlausra merkja verði sem minnstar. Stofnunin skal skipuleggja notkun mismunandi hluta tíðnirófsins, skrá skipulagið og birta opinberlega, og veita upplýsingar um skipulagið eftir þörfum. Póst- og fjarskiptastofnun getur ákveðið að ákvarðanir alþjóðastofnana, sem Ísland á aðild að, varðandi skipulag og nýtingu tíðnirófsins, verði bindandi hér á landi og skal þá vísað til þeirra í tíðniskipulaginu, sem stofnunin birtir.

- c. Á eftir 1. mgr. 14. gr. koma tvær nýjar málsgreinar sem orðast svo:

Ekki skal binda notkun tíðna við ákveðna tækni nema það sé nauðsynlegt til þess að forðast skaðlegar truflanir, vernda almenning gegn áhrifum rafsegulgeislunar, tryggja tæknileg gæði, stuðla að samnýtingu tíðna, tryggja skilvirka notkun tíðna eða til að uppfylla markmið varðandi aðra skilgreinda almannahagsmuni.

Ekki skal binda notkun tíðna við ákveðna þjónustu nema þörf sé á til þess að uppfylla almenn markmið stjórnvalda eða til að tryggja samræmi við alþjóðlegar samþykktir sem Ísland er aðili að.

- d. . 2. mgr. verður 4. mgr.

III. KAFLI

Breytingar á XII. og XIV. kafla fjarskiptalaga nr. 81/2003

9. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 62. gr.

- a. Næstsíðasti málslíður 1. mgr. fellur niður.

- b. Á eftir 2. mgr. bætist við svohljóðandi málsgrein:

Þrátt fyrir leyfisskyldu vegna þráðlauss sendibúnaðar samkvæmt 1. mgr. er Póst- og fjarskiptastofnun heimilt að ákveða að þráðlaus sendibúnaður til tiltekinnar notkunar skuli eingöngu vera háður tilkynningarskyldu til stofnunarinnar. Heimild til notkunar slíks búnaðar er þá bundin því að Póst- og fjarskiptastofnun geri ekki athugasemd við staðsetningu búnaðarins eða eiginleika hans og virkni. Óheimilt er að nota tilkynningarskyldan sendibúnað sem ekki hefur verið tilkynntur. Póst- og fjarskiptastofnun getur sett reglur um tilkynningu þráðlauss sendibúnaðar, þ.m.t. um þær kröfur sem gerðar eru til tíðniréttthafa á þeim tíðnisviðum sem slíkur búnaður starfar á.

10. gr.

Ný grein, 62. gr. a. bætist við og skal ásamt fyrirsögn orðast svo:

62. gr. a. Gagnagrunnur um þráðlausan sendibúnað

Póst- og fjarskiptastofnun skal halda rafrænan gagnagrunn um þráðlausan sendibúnað. Í gagnagrunninn skal skrá upplýsingar um staðsetningu og tæknilega eiginleika senda, m.a. um sendistyrk og sendistefnu, bandbreidd og tengingu búnaðarins við almenn fjarskiptanet. Skylt er að veita Póst- og fjarskiptastofnun allar nauðsynlegar upplýsingar til skráningar í gagnagrunninn á því formi sem stofnunin ákveður.

Póst- og fjarskiptastofnun er heimilt að hagnýta upplýsingar í gagnagrunninum í starfsemi sinni, m.a. vegna:

- a. eftirlits með virkni, öryggi og heildstæði fjarskiptaneta,
- b. aðgerða til að finna og koma í veg fyrir skaðlegar fjarskiptatruflanir,
- c. gerð korta um útbreiðslu fjarskiptasendinga.

Heimilt er að nýta upplýsingar í gagnagrunninum í stefnumótun á sviði fjarskipta. Póst- og fjarskiptastofnun er heimilt að veita öðrum viðeigandi stjórnvöldum aðgang að gagnagrunninum, að hluta eða öllu leyti, til þess að vinna að verkefnum og uppfylla skyldur sínar á sviði almannavarna-, heilsuverndar-, skipulags- og umhverfismála. Falli til kostnaður við að koma slíkum aðgangi á skal hann borinn af því stjórnvaldi sem hans óskar.

Takmarkaður aðgangur að gagnagrunnurinn skal vera almenningi aðgengilegur án endurgjalds. Póst- og fjarskiptastofnun setur reglur um skráningu og breytingar upplýsinga, um birtingu og aðgang að upplýsingum í gagnagrunni um þráðlausan sendibúnað.

Póst- og fjarskiptastofnun skal heimilt á grundvelli sérstaks þjónustusamnings að fela óháðum aðila að hýsa og reka gagnagrunninn, séu viðeigandi kröfur um öryggi upplýsinga uppfylltar.

11. gr.

64. gr. laganna ásamt fyrirsögn orðist svo:

64. gr. Takmörkun fjarskipta vegna truflana eða sérstakra aðgerða

Póst- og fjarskiptastofnun getur látið innsigla fjarskiptavirki og rafföng eða hluta þeirra eða bannað notkun þeirra og eftir atvikum fyrirskipað að fá þau afhent til geymslu undir innsigli ef fjarskiptavirkin eða rafföngin valda skaðlegum truflunum á fjarskiptum eða hætta er á að öryggi fjarskipta sé raskað.

Nú liggur fyrir að rafföng, tæki, raflagnir, pípur, leiðslur eða því um líkt valda skaðlegri truflun á rekstri fjarskiptavirkis og er Póst- og fjarskiptastofnun þá heimilt að beina fyrirmælum til eiganda slíks hlutar að hann grípi á eigin kostnað til viðeigandi úrbóta án tafar, t.d. að taka niður, færa eða fjarlægja viðkomandi hlut sem veldur skaðlegri truflun.

Vanræki eigandi að framkvæma fyrirmæli um úrbætur getur Póst- og fjarskiptastofnun látið vinna verkið á kostnað eiganda. Krafa um kostnað vegna þessa er aðfararhæf samkvæmt 5. tölulið laga nr. 90/1989 um aðför.

Ef þörf krefur er lögreglu skylt að aðstoða Póst- og fjarskiptastofnun við þær aðgerðir er greinir í 1.–2. mgr.

Að fenginni beiðni frá Fangelsismálastofnun getur Póst- og fjarskiptastofnun veitt heimild fyrir truflun þráðlausra fjarskipta innan sérstaklega afmarkaðs svæðis vegna framkvæmdar á öryggis-

DRÖG

og refsigæslu. Áður en slík heimild er veitt skal stofnunin leita álits fjarskiptafyrirtækja sem veita þráðlausa fjarskiptaþjónustu á viðkomandi svæði.

12. gr.

Fjórða málsgrein 71. gr. fellur niður.

13. gr.

Eftirfarandi breyting verður á 73. gr.:

- a. eftirfarandi málslíður kemur fyrir aftan síðasta málslíð 6. mgr.:

Bráðabirgðaákvæðanir samkvæmt þessari málsgrein skulu að hámarki gilda í þrjá mánuði, en framlengja má gildistíma þeirra um þrjá mánuði til viðbótar ef nauðsynlegt er til þess að ljúka málsmeðferð við endanlega ákvörðun.

- b. ný málsgrein bætist við greinina og verður 7. mgr. sem orðist svo:

Póst- og fjarskiptastofnun getur gefið fjarskiptafyrirtækjum fyrirmæli um að hætta eða fresta framboði á ákveðinni þjónustu eða samtvinnun þjónustu á meðan kvaðir um aðgang samkvæmt niðurstöðu markaðsgreiningar eru ekki komnar til framkvæmdar, ef framboð þjónustunnar myndi hafa í för með sér verulega skaðleg áhrif á samkeppni.

IV. KAFLI

Gildistaka

14. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Ákvæði til bráðabirgða

Við úthlutun eða endurúthlutun á tíðniréttindum á 890.1 - 914.9 / 935.1 - 959.9 MHz og 880 - 890 / 925 - 935 MHz tíðnisviðunum fram til 31. desember 2012 skal taka gjald sem nemur kr. 1.500.000 fyrir hvert úthlutað MHz af tíðnisviði. Innan sömu tímamarka skal fyrir úthlutun eða endurúthlutun tíðniréttinda á 1710.1-1784.9 / 1805.1 -1879.9 MHz tíðnisviðinu taka gjald sem nemur kr. 500.000 fyrir hvert úthlutað MHz af tíðnisviði. Gjöld þessi miðast við úthlutun til 10 ára en heimilt er að hlutfallsreikna þau með tilliti til lengri eða skemmri gildistíma úthlutunar. Gjaldið greiðist í ríkissjóð. Ákvæði þetta gildir ekki ef tíðniréttindum er úthlutað eða endurúthlutað með uppboði.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

I. Inngangur

Frumvarp þetta til laga um breytingu á lögum nr. 81/2003 um fjarskipti er samið í samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneyti. Frumvarpið hefur verið unnið í samráði við Póst- og fjarskiptastofnun.

Hröð tækniþróun og örar breytingar á markaðnum er eitt helsta einkenni fjarskiptamarkaðarins, og hafa fjarskiptatækni og upplýsingatækni þróast ört á undanförunum árum. Svo Ísland megi vera í fremstu röð tæknivæðdra ríkja með aðgengilega, hagkvæma og örugga fjarskiptaþjónustu er nauðsynlegt að tryggja að lagaumhverfið fylgi þróuninni eftir.

Tilgangur frumvarps þessa er þríþættur og eru helstu breytingar og nýmæli sem ráðgerð eru með frumvarpinu eftirfarandi:

Fyrsti kafli frumvarpsins lýtur að breytingum á fjarskiptaáætlun, með það að markmiði að samræma áætlunargerð innan ráðuneytisins, sem og að samræma áætlunargerðina við aðra áætlanagerð hins opinbera, þ.m.t. til samræmis við Sóknaráætlun 2020.

Annar kafli frumvarpsins hefur að geyma breytingar á reglum um stjórnun og úthlutun tíðna, sem ætlað er að auka á hagkvæmni og skilvirkni stjórnun þessara gæða, auk þess sem innleidd eru í lög in ákvæði nýrrar tilskipunar Evrópusambandsins nr. 2009/140/EB um breytingar á rammatilskipun og heimildatilskipun, að því leyti er varðar stjórnun og úthlutun tíðna. Er staðfestur yferráðaréttur íslenska ríkisins yfir tíðnum og númerum og skýrt kveðið á um að heimildir til notkunar tíðna og númera feli aðeins í sér skilyrtan afnotarétt í tiltekinn tíma, en ekki eignarétt af nokkru tagi. Tíðnir og númer eru takmörkuð auðlind og eru umtalsverð verðmæti falin í réttindum til notkunar þeirra. Miklu máli skiptir að við úthlutun þessara gæða sé farið eftir hlutlægum og gagnsæjum sjónarmiðum á grundvelli fyrirfram ákveðinna reglna þannig að sem best verði tryggt að markmiðum um sanngirni og jafnræði sé náð. Að sama skapi þarf úthlutun tíðna að þjóna almannahagsmunum með tilliti til útbreiðslu og aðgengi að fjarskiptaþjónustu um landið allt. Skilvirk umsýsla með tíðnir ýtir undir tæknilega og efnahagslega framþróun í fjarskiptum og er því lagt til að dregið verði úr hömlum á tíðninotkun, m.a. er opnað fyrir möguleika á framsali eða leigu á tíðniréttindum. Um leið þarf að tryggja að stjórnun tíðna sé í samræmi við alþjóðlegar skuldbindingar en þær geta kveðið á um samræmda notkun tiltekinn tíðnisviða. Þarf þá að vera hægt að breyta eða jafnvel í einstaka tilfellum afturkalla tíðniréttindi og er því skilgreint hvenær slíkt getur komið til skoðunar.

Með þriðja kafla frumvarpsins er ætlað að einfalda stjórnsýslu, koma í veg fyrir réttaróvissu auk þess sem kveðið er á um nýmæli í þágu almannahagsmuna. Er annars vegar lagt til að settur verði á fót gagnagrunnur um þráðlausan sendibúnað. Mun slíkur gagnagrunnur koma að gagni við að kortleggja fjarskiptainviði landsins og þar með nýtast við stefnumótun á sviði fjarskipta, auk þess sem hann auðveldar eftirlit, bæði almennt séð varðandi útbreiðslu og í einstökum tilfellum, til að mynda vegna truflana. Þá verður almenningi gert kleift með gagnagrunninum að kalla eftir upplýsingum um staðsetningu senda, m.t.t. umhverfissjónarmiða, en víða erlendis þekkist að almenningur hafi aðgang að slíkum gagnagrunni. Hins vegar er lagt til það nýmæli, að beiðni Fangelsismálastofnunar og dómsmála- og mannréttindaráðuneytis, að fangelsisýfirvöldum sé gert kleift að trufla fjarskipti innan sérstaklega afmarkaðra svæða vegna framkvæmdar á öryggis- og refsigæslu, en þótt hefur vandasamt að koma í veg fyrir fjarskipti innan veggja fangelsa með öðrum hætti.

Verður nánar fjallað um einstaka þætti frumvarpsins hér á eftir.

Athugasemdir við einstaka kafla og greinar frumvarpsins

Um I. kafla – Samskiptaáætlun

Með lögum nr. 78/2005 um breytingar á fjarskiptalögum nr. 81/2003, var í fyrsta sinn mótuð heildstæð stefna í fjarskiptamálum fyrir Ísland þar sem kveðið var á um gerð fjarskiptaáætlunar. Ákvað samgönguráðherra gerð fjarskiptaáætlunar fyrir árin 2005-2010 og hafði hún að geyma mörg og metnaðarfull markmið og verkefnaáætlun sem hafa sett mikinn svip á þróun og þjónustu á sviði fjarskipta til allra landshluta. Sérstök áhersla var lögð á það í fjarskiptaáætlun að bæta fjarskipti á þeim stöðum á landinu þar sem úrbóta var mest þörf, þar á meðal var kveðið á um að öryggi vegfarenda yrði bætt með auknu aðgengi að farsímabjónustu á þjóðvegum landsins og helstu ferðamannastöðum og að allir landsmenn, sem þess óska, gætu tengst háhraðaneti og notið hagkvæmrar og öruggrar fjarskiptaþjónustu. Þá ber Póst- og fjarskiptastofnun að stuðla að framgangi stefnu stjórnvalda sem birtist í fjarskiptaáætlun.

Meginmarkmið með þeim breytingum sem hér eru lagðar til eru annars vegar að víkka út gildissvið fjarskiptaáætlunar en hins vegar að samræma áætlunargerðina við aðra áætlunargerð innan ráðuneytisins sem og samræma almennt við áætlunargerð íslenskra stjórnvalda. Má þar helst nefna að forsætisráðherra hefur lagt fram tillögu til þingsályktunar¹ um sóknaráætlun til eflingar atvinnulífi og samfélagi um land allt, sem felur í sér að útbúin verði samræmd áætlun til nýrrar sóknar í íslensku atvinnulífi, þ.e. samgönguáætlun, samskiptaáætlun, byggðaáætlun, áætlun í ferðamálum og áætlun um stækkun sveitarfélaga, og að mótuð verði samræmd heildstæð áætlun til fjögurra og tólf ára undir heitinu “20/20 sóknaráætlun fyrir Ísland”. Í sóknaráætlun 20/20 felst því m.a. samþætting áætlana svo sem hvað varðar markmið um atvinnuuppbyggingu, eflingu lífsgæða og jákvæða byggðapróun.

Í samræmi við ofangreindar breytingar er hér því gert ráð fyrir að í stað fjarskiptaáætlunar taki við svonefnd samskiptaáætlun, sem auk fjarskipta nái í ríkari mæli til rafrænna samskipta auk þess sem heimilt sé að líta til annarra samskiptaleiða, svo sem póstsamskipta. Efnistöðum samskiptaáætlunar er þannig ætlað að vera viðtækari en fjarskiptaáætlunar þar sem samskiptaáætlun veiti heildstætt yfirlit yfir mismunandi samskiptaleiðir á Íslandi og samspil þeirra, auk þess sem samskiptaáætlun taki mið af markmiðum sóknaráætlunar 20/20.

Nú þegar stendur yfir undirbúningur við gerð samskiptaáætlunar og stendur til að drög að samskiptaáætlun verði tilbúin vor 2010, og verði lögð fram á haustþingi 2010.

Um 1. grein

Markmið breytinganna er að samræma áætlanagerð varðandi samskipti. Skal það gert með samskiptaáætlun til tólf ára skv. 1. mgr. og fjögurra ára áætlun sbr. 3. mgr., sem er hluti af og innan ramma samskiptaáætlunar.

Fyrsta málsgrein kveður á um að ráðherra skuli á fjögurra ára fresti leggja fram á Alþingi tillögu til þingsályktunar um samskiptaáætlun þar sem mörkuð skal stefna til næstu tólf ára. Í samskiptaáætlun skal gera grein fyrir ástandi og horfum hvað varðar fjarskipti í landinu, og meta og taka tillit til þarfa samfélagsins fyrir bætt fjarskipti. Skilgreina skal markmið stjórnvalda sem

¹ Þskj. 476 — 332. mál. - Tillaga til þingsályktunar um sóknaráætlun til eflingar atvinnulífi og samfélagi um land allt. Sjá vefslóð: <http://www.althingi.is/altext/138/s/0476.html>

DRÖG

stefna ber að og þannig leggja grunn að framþróun íslensks samfélags. Skulu markmið stefnunnar stuðla að aðgengilegum og greiðum, hagkvæmum og skilvirkum, öruggum og umhverfisvænum fjarskiptum. Þá er kveðið á um þá nýjung að heimilt skuli í samskiptaáætlun að skoða fjarskipti heildstætt í tengslum við aðra þætti samskipta, svo sem rafræn samskipti og samskipti sem byggja á póstpjónustu og fá þannig heildstæða mynd af samskiptum í landinu.

Er miðað við að efnistöð samskiptaáætlunar taki mið af stöðu, horfum og framtíðarsýn er varða viðfangsefni áætlunarinnar. Skal í áætluninni skilgreina stefnumótun í samskiptamálum og helstu markmið sem vinna skal að. Þá skal skilgreina og kortleggja samskiptainnviði þjóðarinnar innanlands og til útlanda eins og við á, og aðgengi landsmanna að samskiptanetum. Í samskiptaáætlun skal jafnframt gera grein fyrir hlutverki opinberra aðila við eftirlit, uppbyggingu og rekstur samskiptaneta og þjónustu í samspili við markaðsaðila. Jafnframt skal samskiptaáætlun hafa að geyma yfirlit um útgjöld ríkisins til allra helstu þátta samskipta, skipt niður á þrjú fjögurra ára tímabil.

Önnur málsgrein kveður á um þau atriði sem leggja skal áherslu á við gerð samskiptaáætlunar. Þar á meðal er lögð sérstök áhersla á að ná fram víðtæku samstarfi markaðarins, neytenda, opinberra stofnana og ráðuneyta um stefnumótun er varðar samskipti, til þess að öðlast sem gleggsta mynd af því hvar skóinn þrengir að og hvar þörf er á umbótum.

Um fjögurra ára aðgerðaáætlun er fjallað í þriðju málsgrein. Skal hún tekin til endurskoðunar eigi sjaldnar en á fjögurra ára fresti. Skal þó heimilt að endurskoða aðgerðaáætlunina á tveggja ára fresti ef þörf krefur. Í fjögurra ára áætlun skal gerð grein fyrir skýrt skilgreindum verkefnum sem best eru til þess fallin að stuðla að markmiðum tólf ára áætlunar. Þar með talin geta verið:

- framkvæmdaverkefni og forgangsröðun þeirra
- rannsóknarverkefni innlend eða í samstarfi við aðra s.s. í gegnum rammaáætlun Evrópusambandsins
- úttektar-, umbóta- eða gæðaverkefni
- stefnumótunarverkefni

Þá skal gera grein fyrir fjáröflun og útgjöldum í aðgerðaráætlun eftir einstökum verkefnum.

Um II. kafla – stjórnun og úthlutun tíðna

Í fjarskiptatíðnum felst takmörkuð auðlind, sem töluverð fjárhagsleg verðmæti eru bundin við, líkt og fram kemur í álitsgerð auðlindanefndar um stjórn auðlinda Íslands frá árinu 2000. Tíðnir eru notaðir af öllum og eru grundvallarforsenda ýmissar þjónustu. Án varfærinnar skipulagningar og stjórnun geta skaðlegar truflanir haft afar slæm áhrif á tíðnir sem grundvöll samskiptamiðla og eru tíðnir af þeim sökum háðar tíðnileyfi frá Póst- og fjarskiptastofnun. Fjarskiptafyrirtæki sem nota tíðnir og númer vegna starfsemi sinnar geta sótt um réttindi til slíkrar notkunar og er það Póst- og fjarskiptastofnun sem úthlutar réttindum til einstakra fyrirtækja og setur skilyrði fyrir slíkri notkun. Það skiptir sköpum að við úthlutun þessara gæða sé farið eftir hlutlægum og gagnsæjum sjónarmiðum á grundvelli fyrirfram ákveðinna reglna þannig að sem best verði tryggt að markmiðum um sanngirni og jafnræði sé náð. Að sama skapi þarf úthlutun tíðna að þjóna almannahagsmunum með tilliti til útbreiðslu og aðgengi að fjarskiptaþjónustu um landið allt.

DRÖG

Við setningu fjarskiptalaga nr. 81/2003 var gert ráð fyrir heimild ráðherra til þess að útfæra reglur IV. kafla í reglugerð og kveða nánar á um skipulagningu og úthlutun tíðna, jafnt til fjarskiptafyrirtækja sem notenda, sbr. 2. mgr. 14. gr. og er nánari útfærsla á reglum um skipulag og úthlutun tíðna til þess fallin að auka gæði stjórnsýslu á þessu sviði. Í samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytinu hefur því verið unnið að gerð reglugerðar um skipulag og úthlutun tíðna. Af því tilefni hefur IV. kafli um úthlutun tíðna og númera jafnframt verið tekinn til skoðunar og eru nú uppfærð nokkur ákvæði kaflans.

Með breytingunum er einnig ætlunin að uppfæra regluverkið í takt við nýjustu breytingar á fjarskiptaregluverki Evrópusambandsins, en með lögum um fjarskipti nr. 81/2003 var innleidd í íslenskan rétt heildstæð löggjöf Evrópusambandsins á sviði fjarskipta. Tilskipanir ESB um fjarskiptamál eru teknar til endurskoðunar með reglulegu millibili með tilliti til þróunar fjarskiptamarkaðarinnar og þeirrar tækni sem hann byggir á. Framkvæmdastjórn ESB lagði fram frumniðurstöður sínar um þörf á breytingum á gildandi regluverki árið 2006 og í kjölfar þess hófst samráðsferli sem á endanum leiddi til setningar þriggja nýrra ESB gerða. Það er í fyrsta lagi tilskipun 2009/140/EB sem felur í sér breytingar á þremur tilskipunum frá 2002, en það eru tilskipun 2002/21/EB (Rammatilskipunin), tilskipun 2002/19/EB (Aðgangstilskipun) og tilskipun 2002/20/EB (Heimildatilskipunin). Önnur ný tilskipun er nr. 2009/136/EB sem breytir ákvæðum tilskipana 2002/22/EB (Alþjónustutilskipunin) og 2002/58/EB (Tilskipun um persónuvernd í fjarskiptum). Að auki var gefin út reglugerð nr. 1211/2009, en með henni er sett á stofn ný Evrópustofnun um samræmt fjarskiptaeftirlit (BEREC). Hinar nýju tilskipanir á að innleiða í löggjöf aðildarríkja eigi síðar en 25. maí 2011.

Þar sem hér er lagt til að gerðar verði breytingar á ákvæðum fjarskiptalaga sem varða stjórnun og úthlutun tíðna og þykir rétt að taka tillit til þeirra breytinga sem gerðar hafa verið á regluverki ESB þar að lútandi. Þar er um að ræða þær breytingar á rammatilskipuninni 2002/21/EB og heimildatilskipuninni 2002/20/EB sem gerðar voru með tilskipun 2009/140/EB. Breytingarnar eiga m.a. að stuðla að skilvirkri og samhæfðri stefnu í tíðnimálum innan EES.

Fram kemur í aðfararorðum tilskipunar 140/2009/EB að fjarskiptatíðnir eru takmörkuð auðlind sem hefur mikilvægu hlutverki að gegna bæði gagnvart almenningi og markaðsaðilum. Það er talið þjóna hagsmunum almennings að umsýsla með tíðnir sé eins skilvirk og mögulegt er og því er lagt til að dregið verði úr hömlum á tíðninotkun. Framkvæmdastjórnin telur að núverandi skipulag og úthlutunaraðferðir séu ekki nægilega sveigjanlegar til að halda í við tæknilega og efnahagslega þróun í fjarskiptum. Einnig er talinn of mikill munur á framkvæmd milli aðildarríkja.

Talið er að auka beri sveigjanleika með því að binda tíðniheimildir ekki við ákveðna þjónustu eða tækni umfram það sem nauðsynlegt er. Æskilegra sé að notendur tíðna ákveði sjálfir hver séu bestu notin fyrir þau tíðnisvið sem er laus til afnota. Þó er talið að almannahagsmunir geti í ákveðnum tilfellum réttlætt að tíðniréttindi séu bundin við ákveðna tækni og þjónustu, en slíkar ákvarðanir beri að taka til endurskoðunar með reglulegu millibili.

Talið er að til þess að auka skilvirkni og sveigjanleika þurfi fjarskiptaeftirlitstofnanir að hafa þann möguleika að heimila framsal eða leigu á tíðniréttindum. Gæta þarf samt að því að framsal skekki ekki samkeppnisstöðu, t.d. ef ráðandi markaðsaðilar kaupa tíðnir til þess eins að halda öðrum frá markaðnum.

Til þess að hindra ekki eðlilegan aðgang að tíðniheimildum þurfa réttindi sem ekki eru framseljanleg að vera tímabundin. Ef ákvæði eru í réttindum um mögulega framlengingu þeirra

DRÖG

eða endurnýjun ættu eftirlitsstofnanir að efna til samráðs áður en ákvörðun er tekin um framlengingu. Einnig þarf að skoða reglulega gildandi tíðniheimildir og meta hvort þörf er á breytingum til þess að auka sveigjanleika og aðgengi að tíðnum. Ennfremur ættu eftirlitsstofnanir að geta gripið inni ef tíðniheimildir eru ekki notaðar og komið í veg fyrir að fyrirtæki sitji á tíðnum til þess eins að hindra samkeppni.

Um 2. grein

Breytingar sem lagt er til að gerðar verði á 2. mgr. 6. gr. eru til komnar vegna breytinga á viðauka með heimildatilskipuninni sem gerðar voru með tilskipun 140/2009/EB.

Lagt er til að skv. c. lið verði hægt að skylda fyrirtæki til þess að gera notendum sínum kleift að nota alþjóðleg og erlend númer eftir því sem það er mögulegt hverju sinni. Sem dæmi um slík númer sem notendur hér á landi gætu haft þörf fyrir má nefna númer úr evrópska númeraskipulaginu (ETNS) sem er ætlað fyrir þjónustu sem boðin er í fleiri en einu Evrópuríki og alþjóðleg númer fyrir gjaldfrjálsa þjónustu (UIFN) skv. tilmælum Alþjóða fjarskiptasambandsins ITU.

Í g. lið bætist við heimild til að setja skilyrði um aðgengi fatlaðra að fjarskiptaþjónustu.

Orðalagi k. liðar er breytt í samræmi við breytingu á viðauka tilskipunarinnar. Ekki er um viðamikla breytingu að ræða en lögð er áhersla á afnot yfirvalda af fjarskiptanetum til þess að vara við hættu og miðla upplýsingum á neyðarstundu.

Í r. lið bætist við nýtt ákvæði sem veitir heimild til þess að setja skilyrði um gagnsæi til þess að tryggja að notendur nái sambandi hvor við annan. Þarna getur sérstaklega komið til álita að skylda fyrirtæki sem reka fjarskiptanet til þess að birta allar nauðsynlegar tækniupplýsingar svo hægt sé að tengja saman net og samhæfa notendabúnað, í þeim tilgangi að samband náist milli notenda sem ekki eru tengdir sama neti. Einnig er hægt að kveða á um að upplýsingum um takmarkanir á aðgengi að þjónustu sé miðlað á fullnægjandi hátt. Eðlilegt er að gagnsæi ríki varðandi allar takmarkanir á aðgangi notenda að fjarskiptanetum og þjónustu. Það þarf að vera ljóst í hvaða tilvikum hægt er að neita um aðgang s.s. vegna fjarlægðar frá stofnlínum, vegna vanskila eða vegna misnotkunar á þjónustu. Skilyrði um miðlun þessara upplýsinga stuðla að því að jafnræðis sé gætt og að takmarkanir séu innan eðlilegra og leyfilegra marka.

Um 3. gr.

Fyrsta málsgrein er nýtt ákvæði þar sem staðfestur er yfirráðaréttur íslenska ríkisins yfir tíðnum og númerum og skýrt kveðið á um að þeir sem fá heimild til að nota tíðnir og númer öðlast aðeins skilyrtan notkunarrétt í tiltekinn tíma en ekki beinan eignarrétt. Tíðnir og númer eru takmörkuð auðlind og eru umtalsverð verðmæti falin í réttindum til notkunar þeirra. Því er mikilvægt að það sé skýrt að ráðstöfunarréttur þessara verðmæta liggur hjá ríkinu og að þeir sem hafa fengið heimild til notkunar öðlist ekki bein eignarréttindi yfir þessari auðlind né heldur geti þeir gert tilkall til varanlegs afnotaréttar. Um fjarskiptatíðnir var fjallað í skýrslu Auðlindanefndar sem kosin var á Alþingi í kjölfar samþykktar á þingsályktun í júní árið 1998. Í niðurstöðum nefndarinnar varðandi fjarskiptatíðnir segir m.a.:

Nefndin telur ljóst að rafsegulbylgjur til fjarskipta eru takmörkuð auðlind á sama hátt og aðrar auðlindir sem nefndin hefur fjallað um. Þó að rafsegulbylgjur til fjarskipta og tíðnisvið þeirra

DRÖG

hafi ekki með formlegum hætti verið lýst eign þjóðarinnar hefur ríkið, hér sem annars staðar, tekið að sér stjórn á aðgengi að tíðnisviðinu í samræmi við alþjóðlegar skuldbindingar. Nefndin leggur til að greiðsla komi fyrir aðgang að rafsegulbylgjum til fjarskipta rétt eins og öðrum þeim auðlindum sem svipað háttar um.

Rétt þykir að það komi skýrt fram í lögnum, í samræmi við niðurstöðu nefndarinnar, að þessi auðlind tilheyrir íslenska ríkinu, en ekki verði sett almennt ákvæði um gjaldtöku, heldur verði gjaldtaka áfram ákveðin með sérstökum ákvæðum eins og gert hefur verið hingað til, enda er mjög mismunandi eftir aðstæðum hversu mikil verðmæti liggja í tíðnum og númerum.

Í annarri málsgrein er það tekið fram að vald til að veita réttindi til tíðni- og númeranotkunar liggur hjá Póst- og fjarskiptastofnun. Stofnunin getur ýmist veitt almenna heimild til notkunar á ákveðnum tíðnisviðum, sem þá kallast opin tíðnisvið, eða úthlutað sérstökum réttindum til tiltekins aðila. Samkvæmt 1. mgr. 5. gr. heimildatilskipunarinnar eins og henni var breytt með tilskipun 2009/140/EB skal stuðla að notkun tíðna samkvæmt almennt heimild, en ef sérstakar ástæður eru fyrir hendi, sem tilgreindar eru í ákvæðinu, megi áskilja að notkun lúti sérstakri úthlutun. Þrátt fyrir að stefnt sé að því að meginreglan verði notkun samkvæmt almennt heimild, þá er staðan þannig í dag að meginhluti tíðninotkunar þarf að vera samkvæmt sérstakri úthlutun.

Í þriðju málsgrein er fjallað um hverjum Póst- og fjarskiptastofnun getur úthlutað réttindum til tíðninotkunar. Efnislega er málsgreinin eins og núgildandi 7. gr. laganna, að undanskildum síðasta málslið núgildandi ákvæðis, þar sem lagt er bann við framsali, en lagt er til að um framsal verði nú fjallað í sérstakri málsgrein.

Með tilskipun nr. 2009/140/EB var bætt við grein nr. 9b í rammatilskipunina og er þar fjallað um framsal tíðniréttinda. Gert er ráð fyrir að framkvæmdastjórn ESB gefi út tilmæli þar sem tilgreind eru tíðnisvið sem leyfa á framsal á og í þeim tilvikum eiga aðildarríki að heimila framsal. Heppilegast væri að tilgreina þessi tíðnisvið í reglugerð um tíðnimál þegar til kemur. Hvað varðar önnur tíðnisvið á hvert aðildarríki val um hvort framsal verður heimilað. Lagt er til að þetta ákvæði tilskipunarinnar verði innleitt í íslensk fjarskiptalög með nýrri málsgrein sem verður 4. mgr. 7. gr. laganna, en það hefur ekki í för með sér að framsal verði heimilað fyrr en tilmæli framkvæmdastjórnarinnar öðlast gildi á EES svæðinu eða íslensk stjórnvöld ákveði að heimila framsal á tilteknum tíðnisviðum.

Í 5. mgr. er nýtt ákvæði sem byggir á 6. mgr. 5. gr. heimildatilskipunarinnar eins og henni var breytt með tilskipun 2009/140/EB. Ákvæðið kveður á um skyldu Póst- og fjarskiptastofnunar til þess að fylgjast með því að tíðnir séu notaðar með áhrifaríkum og skilvirkum hætti og að tryggja að samkeppni sé ekki hindruð með uppsöfnun tíðniréttinda. Póst- og fjarskiptastofnun heimilt að afturkalla og endurúthluta tíðnum eða mæla fyrir um sölu eða leigu réttinda ef hætta er á að uppsöfnun réttinda leiði til samkeppnishindrana. Í slíkum tilvikum væri oftast um að ræða að fyrirtæki hefði safnað að sér tíðniréttindum sem það hefði enga þörf fyrir, í þeim tilgangi einum að hindra að hugsanlegir keppinautar gætu notað tíðnirnar. Þar sem fyrirtæki hefði engin raunveruleg not af viðkomandi tíðnum myndi yfirleitt ekki vera um tjón á lögvörðum hagsmunum að ræða þó tíðnir væru teknar úr umráðum fyrirtækis. Póst- og fjarskiptastofnun hefði einnig þann kost að mæla fyrir um framsal eða leigu á réttindum og í þeim tilvikum fengi viðkomandi fyrirtæki endurgjald fyrir tíðniréttindin, sú leið ætti einkum við ef umtalsvert gjald hefur verið greitt fyrir úthlutun réttindanna.

Í 6. mgr. er mælt fyrir um birtingu upplýsinga um réttindi til notkunar á tíðnum og númerum. Rétt þykir að úthlutun slíkra réttinda sé gagnsæ og að það liggja fyrir hverjir fá slík réttindi og með

DRÖG

hvaða skilyrðum. Meðal upplýsinga sem ástæða getur verið til að birta er nafn tíðniréttshafa, tegund þjónustu, skilgreint tíðnisvið og bandbreidd, útgáfudagur tíðniheimildar og gildistíma hennar, landfræðilega afmörkun tíðniheimildar, auk annarra viðeigandi athugasemda. Póst- og fjarskiptastofnun birtir nú tíðniheimildir fyrir almenna fjarskiptaþjónustu í heild á heimasíðu sinni og er gert ráð fyrir að það verði gert áfram. Ástæða getur verið til að undanskilja tilteknar upplýsingar varðandi réttindi til tíðninotkunar ef þær varða mikilvæga fjárhagslega hagsmuni réttshafa sem gætu skaðast ef birting ætti sér stað, en þessari reglu yrði aðeins beitt í undantekningartilvikum. Tilraunaleyfi gætu í mörgum tilvikum verið undanþegin opinberri birtingu vegna viðskiptahagsmuna.

Um 4. grein

Breyting á 9. gr. byggir á breytingu sem gerð var á 7. gr. heimildatilskipunarinnar með tilskipun 140/2009/EB og fellst hún í því að nú falla framlengingar á tíðniréttindum undir ákvæði 9. gr. ef um er að ræða tíðnisvið þar sem fjöldi réttinda er takmarkaður. Þetta hefur t.d. þýðingu ef til athugunar er að framlengja eða endurnýja gildandi tíðniréttindi farsímafyrirtækja. Samkvæmt þessu þarf að hafa samráð við hagsmunaaðila áður en ákveðið er að framlengja slík réttindi.

Um 5. grein

Breytingar á 10. gr. eru til komnar vegna breytinga á B. og C. hluta viðauka við heimildatilskipunina sem gerðar voru með tilskipun 140/2009/EB.

Breyting á a. lið 1. mgr. felur í sér að við bætast skilyrði um útbreiðslu og gæði, en skilyrði varðandi efni útvarpssendinga fellur ekki lengur undir þennan lið.

Nýr staflíður h. bætist við og varðar hann skilyrði sem setja má um notkun tíðna í tilraunaskyni. Nokkuð algengt er að slík tilraunaleyfi séu veitt í stuttan tíma til þess að prófa nýja tækni. Slíkum leyfum hafa ávallt fylgt skilyrði sem taka mið af eðli þessarar notkunar. Með setningu þessa ákvæðis verður til staðar skýr heimild til þess að setja slík skilyrði. Meðal þeirra skilyrða sem almennt þykir eðlilegt að setja í tilraunaleyfum eru að ekki sé heimilt að veita þjónustu í hagnaðarskyni og að niðurstöður tilrauna séu kynntar fyrir Póst- og fjarskiptastofnun.

Í a. lið 2. gr. er bætt við skilyrðum varðandi verðlagningu símtala í ákveðnum númeraröðum til þess að tryggja vernd neytenda. Með þessu er ekki átt við að yfirvöld hafi bein afskipti af verðlagningu í einstökum tilfellum, heldur er aðallega stefnt að því að símtöl með yfirgjaldi séu örugglega aðeins veitt í þar til ætluðum númeraröðum, svo að neytendum megi vera það ljóst þegar þeir hringja í viðkomandi númer.

Um 6. grein

Lagt er til að sett verði ítarlegri ákvæði um málsmeðferð við veitingu réttinda til að nota númer og tíðnir.

Við úthlutun tíðna eru fyrst og fremst þrjár aðferðir sem notast má við. Í fyrsta lagi er hægt að úthluta tíðnum með almennri úthlutun, sem kemur til greina þegar engin umframeftirspurn er eftir tíðnum á viðkomandi tíðnisviði. Í öðru lagi er hægt að úthluta tíðnum með útboði, og í þriðja lagi má úthluta tíðnum með uppboði, samkvæmt ákvörðun ráðherra. Útboð og uppboð eru

DRÖG

úthlutunaraðferðir sem koma til skoðunar fyrst og fremst þegar eftirspurn er meiri en framboð, og eru við þær aðstæður nauðsynlegar svo gæta megi jafnræðis við úthlutun. Forsenda fyrir vali á úthlutunaraðferð er því að fyrir liggji hvort eftirspurn sé eftir viðkomandi tíðnisviði eða ekki. Núgildandi fjarskiptalög heimila ofangreindar úthlutunarleiðir, en er hér lagt til að auka á gagnsæi málsmeðferðar.

Tillögur frumvarpsins miða að því að gera málsmeðferð gagnsærri m.a. með því að framkvæma kannanir á eftirspurn eftir tíðnisviðum áður en þeim er úthlutað og að setja ítarlegri reglur um framkvæmd útboða og uppboða.

Ekki eru gerðar efnislegar breytingar á 1. mgr., en smávægilegar breytingar eru gerðar á orðalagi til þess að stuðla að samræmi við önnur ákvæði laganna. Ákvæðið þarfnast ekki sérstakra skýringa.

Í 2. mgr. er nýtt ákvæði sem fjallar um skjóta afgreiðslu umsókna ef sótt er um óverulegan hluta tíðnisviðs og ekki er hætt á að úthlutun geti skert framboð á tíðnum á umræddu sviði eða hamlað samkeppni. Undir þetta ákvæði geta t.d. fallið umsóknir um einstakar tíðnir fyrir fastasambönd og talstöðvar og umsóknir um minniháttar úthlutanir á fjarskipta- og útvarpstíðnum.

Í 3. mgr. er nýtt ákvæði sem kveður á um skyldu til þess að kanna áhuga á afnotum af tíðnisviðum fyrir almenna fjarskiptaþjónustu og útvarp ef umsókn fellur ekki undir 2. mgr. Ef mikill áhugi kemur í ljós skal viðkomandi tíðnisviði úthlutað með útboði eða uppboði, en ef áhugi reynist lítill er fyrirliggjandi umsókn að jafnaði tekin til afgreiðslu án frekari tafar og úthlutað samkvæmt henni ef öllum viðeigandi kröfum um hæfi umsækjanda og notkun tíðnisviðsins er fullnægt. Gert er ráð fyrir að nánari útfærsla á áhugakönnun og samráði við hagsmunaaðila verði ákveðin með reglugerð.

Í 4. mgr. koma fram almennar kröfur sem gera má til umsækjenda um réttindi samkvæmt þessari grein. Annars vegar er fjallað um þær upplýsingar sem umsækjandi þarf að veita áður en umsókn hans er afgreidd og hins vegar er heimild til að setja almenn hæfisskilyrði sem stuðla eiga að því að notkun á réttindum verði skilvirk og í samræmi við ákvæði laga um fjarskipti.

Í 5. mgr. er fjallað um takmarkanir sem hægt er að setja varðandi úthlutun útvarpstíðna vegna menningarlegra sjónarmiða s.s. til þess að stuðla að almennri menningarþróun og efla íslenska tungu. Til þess gæti komið að veita þyrfti íslenskum dagskrám forgang þegar úthlutað er tíðnum til útvarps- og hljóðvarpsútsendinga. Með tilkomu stafrænnar útsendingartækni verða sífellt minni líkur á að beita þurfi ákvæði sem þessu, þar sem mun minna tíðnisvið þarf nú fyrir útsendingu hvernar dagskrár en áður var. Stafrænar hljóðvarpssendingar eru þó ekki orðnar algengar hér á landi enn sem komið er. Það þykir því ástæða til þess að slá þennan varnagla. Einnig er gert ráð fyrir að setja megi skorður við úthlutun tíðna, ef úthlutun getur orðið til þess að hindra virka samkeppni á fjölmiðlamarkaði. Hér er einkum átt við að komið verði í veg fyrir að tíðniheimildir fyrir útvarp safnist á fárra hendur. Við beitingu þessa ákvæðis er eðlilegt að hafa samráð við þá stofnun sem fer með eftirlit með fjölmiðlum.

Í 6. mgr. er fjallað um framkvæmd útboða á tíðnum og númerum. Áherslan er meiri á úthlutun tíðna enda hefur ekki verið mikið til umræðu að úthluta númerum með útboði. Útboð eiga oftast að stuðla að því að sem best fjarskiptaþjónusta verði í boði fyrir sem flesta landsmenn og á það einkum við þegar boðnar eru út tíðnir fyrir þráðlausa fjarskiptaþjónustu. Póst- og fjarskiptastofnun hefur á síðastliðnum áratug haldið allmörg útboð á tíðniréttindum og er ákvæði þetta fremur ætlað til að renna styrkari stöðum undir þá framkvæmd heldur en að gera breytingar á henni. Í ákvæðinu er lýst megin atriðum sem koma eiga fram í útboðslýsingu og helstu

DRÖG

takmarkanir sem hægt er að setja gagnvart hugsanlegum bjóðendum. Gert er ráð fyrir að nánari lýsing á útboðsferli muni verða sett fram í reglugerð.

Í 7. mgr. er fjallað um uppboð á réttindum til að nota tíðnir og númer. Heimild er í nágildandi 7. gr. laganna til þess að samgönguráðherra ákveði að halda skuli uppboð. Nágildandi heimildarákvæði er mjög stutt og segir lítið til um hvernig haga skuli framkvæmd uppboða. Heimild til að halda uppboð hefur hingað til ekki verið beitt hér á landi en sú leið er töluvert notuð erlendis. Þau sjónarmið sem einkum myndu leiða til ákvörðunar um að halda uppboð gætu t.d. verið ef ekki er þörf á að setja íþyngjandi kröfur útbreiðslu eða ef tíðnisvið þykir sérstaklega eftirsótt og þar af leiðandi verðmætt. Það getur einnig talist eðlilegt í þeim tilvikum sem framsal réttinda verður heimilað að greitt sé markaðsverð fyrir réttindin strax í upphafi. Í ákvæðinu er fjallað um ýmis atriði er snúa að framkvæmd uppboðs og hvaða megin atriði skuli koma fram í uppboðsskilmálum. Gert er ráð fyrir að taka megi þátttökugjald af bjóðendum, hægt sé að krefja þá um greiðslutryggingu og sekta þá og/eða vísa þeim frá uppboði ef brotið er gegn uppboðsskilmálum eða ekki staðið við tilboð. Heimilt verður að setja ákvæði um lágmarksboð og er þar miðað við að lágmarkið verði ekki hærra en fimmtánfalt árgjald fyrir viðkomandi réttindi skv. lögum um Póst- og fjarskiptastofnun. Hér er horft til þess að svigrúm sé fyrir að stilla lágmarksboð af fyrir a.m.k. sambærilega gjaldtöku og sett er fram í ákvæði þessa frumvarps til bráðabirgða um leyfisgjöld fyrir notkun á tíðni fyrir farsímaþjónustu. Gert er ráð fyrir að nánar verði fjallað um framkvæmd og skilmála uppboða í reglugerð og þar verði m.a. tekið á ýmsum útfærsluatriðum svo sem tímafrestum og lágmarksmuni milli tilboða samkvæmt nánari ákvörðun Póst- og fjarskiptastofnunar.

Í 8. gr. er fjallað um að Póst- og fjarskiptastofnun geti ákveðið, í skilmálum útboða og uppboða, fjárhæð og fyrirkomulag dagsekta sem leggjast á fjarskiptafyrirtæki sem ekki uppfyllir þær skuldbindingar sem gengist er undir með tilboði í réttindin. Þetta ákvæði er sérstaklega mikilvægt til þess að fylgja eftir kröfum um uppbyggingu og útbreiðslu fjarskiptaþjónustu sem gengist er undir í útboði eða uppboði. Algengt er að uppbygging fjarskiptaneta taki lengri tíma en lofað er í tilboði og það kemur fyrir að engin uppbygging á sér stað. Í slíkum tilvikum er þörf fyrir skýrt og fljótverk úrræði til þess að bregðast við vanefndum. Lagt er til að hámark dagsekta verði 500.000 kr. á dag, en það er sama hámark og er á dagsektum í 12. gr. laga nr. 69/2003 um Póst og fjarskiptastofnun.

Ákvæði 9. mgr. er samhljóða nágildandi 4. mgr. og þarfnast ekki skýringar.

Í 10. mgr. er heimild fyrir ráðherra að setja nánari reglur um málsmeðferð samkvæmt þessari grein í reglugerð.

Um 7. grein

Lagt er til að breytingar verði gerðar á 12. gr. laganna sem fjallar um breytingar á réttindum. Nauðsynlegt er að hægt sé að breyta skilyrðum og inntaki réttinda fjarskiptafyrirtækja þegar sérstaklega stendur á. Það eru einkum breytingar á alþjóðlegum samningum sem skapað geta þörf fyrir slíkar breytingar. Þar getur t.d. verið um að ræða breytingar á tilskipunum ESB þar sem kveðið er á um hvaða skilyrði eiga að gilda um fjarskiptastarfsemi á EES svæðinu. Einnig þarf að taka tillit til alþjóðlegra samþykktu um tíðninotkun. Nágildandi ákvæði hefur ekki verið mikið notað og mjög sjaldgæft er að grípa þurfi til íþyngjandi aðgerða á grundvelli þess. Hins vegar hafa komið upp mál þar sem þörf hefur verið á skýrum heimildum til þess að gera breytingar á

DRÖG

réttindum fyrirtækja. Í einstaka tilvikum getur verið nauðsynlegt að afturkalla réttindi að öllu leyti eða að hluta til vegna breytinga á lögum eða alþjóðasamþykktum.

Lítilsháttar breyting er gerð á orðalagi 1. mgr. en efnislega er ekki um ræða breytingu, enda er ennþá gert ráð fyrir að ákvæðinu sé aðeins beitt þegar knýjandi þörf er fyrir hendi, þ.m.t. vegna breytinga á alþjóðlegum skuldbindingum.

Í 2. mgr. er lagt til að afturköllunar heimild verði sett inn í lög um fjarskipti að nýju. Slík heimild var í eldri fjarskiptalögum, en var felld niður með setningu laga nr. 81/2003. Skortur á slíkri heimild hefur valdið erfiðleikum við innleiðingu nýrrar þjónustu sem byggir á alþjóðlegri samþykkt um samræmda tíðnnotkun. Um það vísast til úrskurðar úrskurðarnefndar fjarskipta- og póstmála nr. 6/2008, þar sem deilt var um hvort Póst- og fjarskiptastofnun væri heimilt að krefjast þess að fyrirtæki færði fastasambönd sín af tíðnisviði sem ætlað er til notkunar fyrir þriðju kynslóð farsíma. Nefndi taldi í úrskurði sínum að ákvæði 12. gr. laga um fjarskipti í núverandi mynd væri ekki nægileg heimild til þess að afturkalla áður útgefin tíðniréttindi. Nefndin segir m.a. í úrskurði sínum: „Eins og áður er að vikið standa til þess nokkur nytsemisrök að íslensk fjarskiptalöggjöf geri ráð fyrir slíkri heimild, en slík rök ein og sér eru ekki tæk sem málefnalegur rökstuðningur stjórnvaldsákvörðunar. Ekki er m.ö.o. ólíklegt að PFS þurfi á slíkri heimild að halda til þess að sinna starfi sínu.“ Telja verður nauðsynlegt að endurvekja afturköllunarheimild til þess að tryggja að ekki verði staðið í vegi fyrir eðlilegri framþróun í notkun tíðna og númera. Er gert ráð fyrir að afturköllun komi einungis til greina í afar afmörkuðum tilvikum, enda um íþyngjandi úrræði að ræða. Þurfa því ríkir hagsmunir að standa fyrir slíkri ákvörðun, svo sem hún sé nauðsynleg í þágu almannahagsmuna. Slíkar aðstæður geta til dæmis komið upp þegar um er að ræða ótímabundnar tíðniheimildir sem gefnar voru út fyrir afnám einkaréttar ríkisins á fjarskiptastarfsemi.

Þriðja málsgrein er hliðstæð 2. mgr. í núgildandi 12. gr. Lagt er til í að orðalagi verði breytt á þann hátt að ljóst sé að fyrirhuguð breyting sé kynnt áður en endanleg ákvörðun er tekin um hana. Einnig er nú gert ráð fyrir að afturkallanir réttinda séu kynntar með sama hætti og breytingar á réttindum.

Í 4. mgr. er nýtt ákvæði sem byggir á breytingu sem var gerð á 5. undirmálsgrein í 2. mgr. 5. gr. heimildatilskipunarinnar með tilskipun nr. 2009/140/EC. Ákvæðið gerir ráð fyrir því að ef ástæður fyrir úthlutun sérstakra réttinda, sbr. 1. mgr. 5. gr. heimildatilskipunarinnar, hætta að vera til staðar á gildistíma réttinda skuli stuðla að skilvirkari notkun tíðnisviðsins með því annað hvort að opna það svo hver sem er geti nýtt það á grundvelli almennrar heimildar eða gera rétthafa kleift að framselja eða leigja réttindin. Tilvik sem þessi geta t.d. verið þegar tækniþróun leiðir til þess að samnýting tíðnisviðs verður möguleg. Það er ekki talið þjóna markmiðum fjarskiptalöggjafar um virka samkeppni og skilvirka notkun tíðnirófsins að einkaréttur sé á notkun tíðnisviðs þegar hans er ekki lengur þörf. Tveir möguleikar eru til þess að losa um einkaafnot í slíkum tilvikum, þ.e. annars vegar að opna tíðnisviðið alfarið og hins vegar að heimila framsal eða leigu. Við mat á því hvor leiðin er farin getur skipt máli hvort rétthafi greiddi gjald fyrir réttindin í upphafi.

Í 5. mgr. er fjallað um þau tilvik þegar sérstök númera- eða tíðniréttindi er framlengd. Slíkt getur t.d. komið til ef rétthafi hefur áframhaldandi þörf fyrir tíðnir og hefur fjárfest mikið í fjarskiptaneti og ekki er knýjandi þörf fyrir að bjóða út tíðnirnar að nýju. Í einhverju tilvikum hefur verið tekið fram í skilmálum tíðniréttinda að gert sé ráð fyrir framlengingu, en slík tilvik eru fá. Það er því í flestum tilvikum valkvætt hvort orðið er við óskum um framlengingu. Þegar

DRÖG

framlenging á sér stað geta aðstæður og löggjöf hafa breyst verulega frá því að réttindin voru upphaflega gefin út og því getur verið nauðsynlegt að breyta skilyrðum sem um þau gilda. Rétt þykir að skýr heimild sé í lögum til þess að gera slíkar breytingar.

Um 8. grein

Þar sem 14. gr. fjallar að mestu leyti um skipulag tíðnirófsins þykir eðlilegt að það komi fram í fyrirsögn greinarinnar.

Lagt er til að á 1. mgr. verði gerðar þær breytingar að í stað orðsins „tíðniplan“ verði notað orðið „tíðniskipulag“ og kveðið verði á um að skipulagið verði birt opinberlega. Birting á heimasíðu Póst- og fjarskiptastofnunar telst nægjanleg birting í því sambandi. Lagt er til að Póst- og fjarskiptastofnun geti ákveðið að alþjóðlegar samþykktir um skipulag tíðnirófsins og notkun verði hluti af íslenska tíðniskipulaginu og verði bindandi hér á landi þegar vísað hefur verið til þeirra í opinberu tíðniskipulagi stofnunarinnar. Hér er fyrst og fremst átt við ákvæði radióreglugerðar alþjóða fjarskiptasambandsins ITU og ákvarðanir og tilmæli evrópsku fjarskiptanefndarinnar ECC, eftir því sem við á. Einnig gæti komið til þess að heppilegt væri talið að taka ákvarðanir sem teknar eru á vettvangi EES inn í íslenska tíðniskipulagið. Ákvarðanir sem hér er átt við varða útfærsluatriði sem eru innan valdsviðs Póst- og fjarskiptastofnunar samkvæmt gildandi lögum og þykir ekki ástæða til þess að viðhafa sérstaka breytingar á lögum eða reglugerð í hvert sinn sem taka þarf slíkar ákvarðanir inn í tíðniskipulagið.

Við 14. gr. bætast tvær nýjar málsgreinar sem verða 2. og 3. mgr. Þessi ákvæði byggja á 3. og 4. mgr. 9. gr. rammtilskipunarinnar eins og henni var breytt með tilskipun nr. 2009/140/EC. Fyrri málsgreinin kveður á um að gætt skuli hlutleysis gagnvart mismunandi tæknilausnum við skipulagningu tíðnirófsins. Tæknilegt hlutleysi er ein af grundvallarreglunum í fjarskiptalöggjöf ESB. Það er samt sem áður nauðsynlegt í sumum tilvikum að setja skorður við því hvaða tækni má nota og eru talin upp þau atriði sem réttlætt geta slíkar takmarkanir. Síðari málsgreinin fjallar um að ekki skuli binda notkun tíðna við ákveðna þjónustutegund að óþörfu. Heimilt er að takmarka hvaða þjónustutegundir má starfrækja á ákveðnum tíðnisviðum ef gildar ástæður eru fyrir því. Það er annars vegar vegna alþjóðlegra samþykta um tíðnimál, en þar er helst að nefna radióreglugerð ITU og hins vegar til að uppfylla almenn markmið stjórnvalda, sem eru ekki sérstaklega tiltekin í ákvæðinu. Í 4. mgr. 9. gr. rammtilskipunarinnar eftir breytingu eru nefnd dæmi um slík markmið, en talningin er ekki tæmandi. Þetta getur t.d. verið vegna öryggissjónarmiða, menningarlegra sjónarmiða eða til að tryggja skilvirka notkun tíðnisviðs.

Um III. kafla

Eru hér lagðar til breytingar á tæknikafla fjarskiptalaga nr. 81/2003. Markmið endurbótanna eru annars vegar að einfalda stjórnsýsluna auk þess sem koma þarf í veg fyrir réttaróvissu, auk þess sem kveðið er á um nýmæli í þágu almannahagsmuna. Er annars vegar lagt til að settur verði á fót gagnagrunnur um þráðlausan sendibúnað. Mun slíkur gagnagrunnur koma að gagni við að kortleggja fjarskiptainviði landsins og þar með nýtast við stefnumótun á sviði fjarskipta, auk þess sem hann auðveldar eftirlit, bæði almennt séð varðandi útbreiðslu og í einstökum tilfellum, til að mynda vegna truflana. Þá verður almenningi gert kleift með gagnagrunninum að kalla eftir upplýsingum um staðsetningu senda, m.t.t. umhverfissjónarmiða, en víða erlendis þekktist að

DRÖG

almenningur hafi aðgang að slíkum gagnagrunni. Hins vegar er lagt til það nýmæli, að beiðni Fangelsismálastofnunar og dómsmála- og mannréttindaráðuneytis, að fangelsisýfirvöldum sé gert kleift að trufla fjarskipti innan sérstaklega afmarkaðra svæða vegna framkvæmdar á öryggis- og refsigæslu, en þótt hefur vandasamt að koma í veg fyrir fjarskipti innan veggja fangelsa með öðrum hætti.

Eru í kaflanum lagðar til breytingar varðandi þráðlausan sendibúnað. Hefur hingað til þurft leyfi, útgefið af Póst- og fjarskiptastofnun, til starfrækslu slíks búnaðar. Í ákveðnum tilfellum stæði til mikilla bóta að einfalda fyrirkomulagið og kveða á um tilkynningaskyldu. Sem dæmi má nefna talstöðvaleyfi til leigubílstjóra.

Þá er lagt til að Póst- og fjarskiptastofnun taki við skyldum frá Brunamálastofnun varðandi skaðlegar truflanir frá rafföngum á fjarskiptavirki og stofnunin fái til þess viðhlítandi valdheimildir, en þær skortir nú sbr. 4. mgr. 71. gr. fjarskiptalaga. Hefur ríkt nokkur réttaróvissa varðandi tilfelli þar sem skaðlegar truflanir hafa stafað frá rafföngum, t.d. rafmagnsgirðingum og verður ekki talið eðlilegt að sú skylda hvíli á fjarskiptafyrirtækjum að aðhafast vegna slíkra truflana.

Um 9. grein

Í 62.gr. er fjallað um þráðlausan sendibúnað. Það hugtak hefur nokkuð þrengri merkingu en hugtakið fjarskiptavirki sem skilgreint er í 14. tölulið 3. gr. fjarskiptalaga. Þannig tekur það t.d. ekki til grunnnetsins, þ.e. fastlínukerfisins, eða móttöku fjarskiptasendinga. Um er að ræða hinn eiginlega sendibúnað, t.d. farsímasenda og talstöðvar, en ekki tækjahluta sem honum kann tengjast, s.s. leiðslur og möstur og þess háttar.

Í a.-lið er lagt til að sá málsliður í 1. mgr. 62. gr. sem fjallar um heimild Póst- og fjarskiptastofnunar til að veita undanþágu frá leyfisskyldu verði felldur brott. Er það gert til samræmis við þá fyrirætlun að veita Póst- og fjarskiptastofnun heimild til þess að ákveða að tiltekna tegundir þráðlauss sendibúnaðar skuli eingöngu háðar tilkynningarskyldu, sbr. b.-lið þessa ákvæðis.

Í b.-lið er lagt til að Póst- og fjarskiptastofnun hafi heimild til þess að ákveða tiltekna tegundir þráðlauss sendibúnaðar skuli eingöngu háðar tilkynningarskyldu. Þykir eðlilegt að í þeim tilvikum sem ekki er þörf fyrir að gefa út sérstök leyfi sé a.m.k. skylt að tilkynna stofnuninni um uppsetningu eða notkun slíks búnaðar. Er þá gert ráð fyrir því að stofnuninni gefist svigrúm til þess að grípa inn í ef þurfa þykir vegna skipulags tíðnirófsins eða hættu á skaðlegum fjarskiptatruflunum. Getur stofnunin í slíkum tilvikum beint fyrirmælum til viðkomandi aðila, t.d. um að breyta stillingu búnaðar eða jafnvel banna uppsetningu eða notkun hans. Rétt þykir að taka það sérstaklega fram að óheimilt er að nota tilkynningarskyldan sendibúnað sem ekki hefur verið tilkynntur. Komi upp tilvik um slíkt varðar það við 4. mgr. 74. gr. fjarskiptalaga sem kveður á um að heimilt sé að gera fjarskiptabúnað upptækan sem hefur verið starfræktur í heimildarleysi. Í ákvæðinu er gert ráð fyrir því að Póst- og fjarskiptastofnun setji reglur um tilkynningu þráðlauss sendibúnaðar, sem hafi að geyma nánari fyrirmæli um það til hvaða búnaðar tilkynningarskyldan tekur til, hvaða kröfur séu gerðar til efnis tilkynningarinnar o.s.frv. Slíkar reglur geta jafnframt lagt ákveðnar skyldur á tíðniréttihafa á þeim tíðnisviðum sem slíkur búnaður starfar á, t.d. um skráarhald og upplýsingagjöf til stofnunarinnar.

Um 10. grein

Lagt er til í nýrri grein, 62. gr. a, að komið verði á fót rafrænum gagnagrunni um þráðlausan sendibúnað. Í fyrsta málslið 1. mgr. segir að Póst- og fjarskiptastofnun haldi gagnagrunninn, en í því felst að stofnunin telst vera ábyrgðaraðili hans. Er ráðgert að í gagnagrunninn verði skráðar allar helstu upplýsingar um sendibúnað þannig að fullægjandi yfirsýn fái um þau þráðlausu fjarskiptanet sem sett hafa verið upp hér á landi. Í þessu sambandi er einkum er horft til farsímasenda þó svo að ákvæðið útiloki ekki að upplýsingar um aðrar tegundir af sendibúnaði séu skráðar í gagnagrunninn. Til að gagnagrunnurinn geti þjónað tilgangi sínum þarf að a.m.k. að skrá upplýsingar um sendistyrk og sendistefnu, bandbreidd og tengingu búnaðarins við almenn fjarskiptanet. Rétt er að taka fram að ekki er um að ræða tæmandi upptalningu á þeim upplýsingum um sendibúnað sem heimilt er að skrá í gagnagrunninn, enda fái slík skráning samrýmst tilgangi gagnagrunnsins. Í flestum tilvikum ættu þessar upplýsingar að vera tiltækar í upplýsingakerfum eigenda búnaðarins. Samantekt á upplýsingum sem óskað er eftir getur þó falið í sér vinnu og einhver kostnaður kann að falla til. Hins vegar er litið svo á að um sé að ræða upplýsingar sem séu nauðsynlegar í þágu opinbers eftirlits og Póst- og fjarskiptastofnun ber að hafa aðgang að til að geta rækt lögbundið hlutverk sitt. Er því gert ráð fyrir að eigendum þráðlauss búnaðar sé skylt að afhenda stofnuninni umbeðnar upplýsingar án þess að fá slíkan kostnað bættan, eins og venjan er varðandi þær upplýsingar sem kallað er eftir í þágu opinbers eftirlits.

Í annarri málsgrein er fjallað um það hvernig Póst- og fjarskiptastofnun megi hagnýta þær upplýsingar sem skráðar eru í gagnagrunninum. Í stuttu máli er stofnuninni heimilt að nýta upplýsingarnar í eftirlitsstarfsemi sinni, sbr. þau verkefni sem talin eru upp í 3. gr. laga nr. 69/2003 um Póst- og fjarskiptastofnun. Í dæmaskyni eru nefnd nokkur verkefni þar sem upplýsingar um staðsetningu og eiginleika þráðlauss sendibúnaðar geta komið að notum, t.d. varðandi eftirlit með virkni, öryggi og heildstæði fjarskiptaneta, aðgerða til að staðsetja skaðlegar fjarskiptatruflanir og vinnu við gerð korta um útbreiðslu fjarskiptasendinga. Rétt er að taka fram að heimild til notkunar á upplýsingunum er ekki bundin við þessi dæmi.

Í þriðju málsgrein segir að heimilt sé að nýta upplýsingar í gagnagrunninum við stefnumótun á sviði fjarskipta. Getur slíkur gagnagrunnur til að mynda komið að gagni við stefnumótun á vegum ráðuneytisins, til að mynda við gerð samskiptaáætlunar eða vegna starfsemi fjarskiptasjóðs. Þá nýtast upplýsingarnar Póst- og fjarskiptastofnun t.d. við kortlagningu mikilvægra innviða fjarskiptaneta. Í málsgreininni er jafnframt gert ráð fyrir því að önnur stjórnvöld geti fengið aðgang að upplýsingum í gagnagrunninum, að hluta eða öllu leyti, til þess að vinna að verkefnum og uppfylla skyldur sínar á sviði almannavarna-, heilsuverndar-, skipulags- og umhverfismála. Í ljósi markmiðs um að gagnagrunnurinn geti komið að sem mestum samfélagslegum notum þykir vera eðlilegt að orða þessa málsgrein með almennum hætti. Þannig er ekki talin vera ástæða til þess að tilgreina sérstaklega hvaða stjórnvöld hér geta átt í hlut heldur einungis gert að skilyrði að þau starfi á þeim málefnaviðum sem talin eru falla málefnalega að notkunargildi þeirra upplýsinga sem gagnagrunnurinn hefur að geyma. Hér geta t.d. komið til álita stjórnvöld á borð við embætti Ríkislögreglustjóra (almannavarnardeild), Fasteignamat ríkisins, Geislavarnir ríkisins, Umhverfisstofnun, Landmælingar Íslands, Skipulagsstofnun, auk skipulagsyfirvalda innan sveitarfélaganna. Þar sem hér er um að ræða heimildarákvæði fyrir Póst- og fjarskiptastofnun til að veita aðgang að gagnagrunninum og ekki er tiltekið í ákvæðinu sjálfu hvaða stjórnvöld geta fengið aðgang að honum er það lagt í mat stofnunarinnar, sem ábyrgðaraðila gagnagrunnsins, að ákveða hvaða stjórnvald getur fengið

DRÖG

aðgang að gagnagrunninum. Í mati sínu þar að lútandi ber stofnuninni að leggja til grundvallar að aðgangur stjórnvalds að upplýsingum í gagnagrunninum geti nýst því til að uppfylla skyldur sínar og lögmæt markmið samkvæmt lögum sem falla undir þau málefnasvið sem getið er um í ákvæðinu. Við slíka ákvörðunartöku ber stofnuninni jafnframt að gæta að því að réttmætum viðskiptahagsmunum eigenda sendibúnaðar sé ekki ógnað með því að veita slíkan aðgang. Þá gerir ákvæðið ráð fyrir því að kostnaður geti fallið til við að veita aðgang að gagnagrunninum, t.d. við að setja upp verkferla og samhæfa upplýsingakerfi og þess háttar. Talið er sanngjarnt að það stjórnvald sem sækir um aðgang að gagnagrunninum beri slíkan kostnað.

Í fjórðu málsgrein er lagt til að almenningi verði veittur takmarkaður aðgangur að upplýsingum í gagnagrunninum án þess að endurgjald komi fyrir. Með fyrirspurn í gagnagrunninn skal vera mögulegt að kalla fram upplýsingar um staðsetningu allra þráðlausra senda á tilteknu svæði og um helstu tæknilegu eiginleika þeirra.

Tilgangurinn með því er að gefa hinum almenna borgara kost á því að verða sér út um upplýsingar um staðsetningu þráðlauss sendibúnaðar í sínu nánasta umhverfi. Með tilliti til sjónarmiða um gagnsæi í skipulagsmálum þykir vera eðlilegt að almenningi séu tiltækar þær skipulagslegu og tæknilegu upplýsingar sem varða rafsegulmengun í umhverfinu. Þótt notkun þráðlauss sendibúnaðar sé bundin ströngum skilyrðum um að sendistyrkur fari ekki upp fyrir leyfileg viðmiðunarmörk samkvæmt evrópskum stöðlum þess efnis, eða fari venjulega einungis upp í brot af leyfðu hámarki samkvæmt þeim, þannig að heilsu manna eigi ekki að stafa hættu af, þykir engu að síður vera eðlilegt að almenningur geti út frá eigin forsendum kynnt sér staðsetningu og helstu tæknilegu eiginleika þráðlauss sendibúnaðar.

Í takmörkuðum aðgangi almennings að slíkum upplýsingum felst að unnt verði að kalla fram upplýsingar varðandi afmarkað svæði, s.s. fjölda sendibúnaðar við tiltekna götu eða í ákveðnu íbúðarhverfi. Þó megi undanskilja nákvæma staðsetningu sendibúnaðar, m.a. af öryggisástæðum. Þá ber Póst- og fjarskiptastofnun að gæta að réttmætum viðskiptahagsmunum tíðniréttthafa og eigenda þráðlauss sendibúnaðar. Vitað er að upplýsingar sem þessar má tengja saman við staðsetningarþjónustu og virðisaukandi þjónustu sem byggir á því að veita notanda farsíma ákveðnar upplýsingar á grundvelli upplýsinga um staðsetningu hans. Hagnýting upplýsinga um staðsetningu þráðlauss sendibúnaðar í slíkum viðskiptalegum tilgangi þykir eiga vera á forræði eigenda búnaðarins. Að öðru leyti er gert ráð fyrir því að Póst- og fjarskiptastofnun setji nánari reglur um skráningu, birtingu og aðgang að upplýsingum í gagnagrunni um þráðlausan sendibúnað.

Í fimmtu málsgrein er gert ráð fyrir að Póst- og fjarskiptastofnun geti á grundvelli sérstaks þjónustusamnings samið við annan aðila um að hýsa og reka gagnagrunninn. Er lagt til að opnað verði fyrir þennan möguleika til að greiða fyrir hugsanlegri hagræðingu varðandi rekstur gagnagrunnsins, en ljóst er að önnur stjórnvöld hafa það hlutverk að annast áþekkt skráarhald, jafnvel safna sambærilegum upplýsingum og gagnagrunnur samkvæmt þessu ákvæði hefur að geyma. Nefna má Fasteignaskrá Íslands og Landmælingar Íslands sem dæmi um slíkt. Sé gengið til slíks samstarfs er eðlilegt að það sé gert á grundvelli sé sérstaks þjónustusamnings þar sem afmarkaðar eru annars vegar skyldur ábyrgðaraðila skrárinnar og hins vegar vinnsluaðila hennar. Ekki skal heimilt að gera samning við aðila sem stundar fjarskiptastarfsemi eða hefur tengsl við slíkan aðila. Samningur skal ekki gerður nema tryggt sé að viðkomandi aðili uppfylli, að mati Póst- og fjarskiptastofnunar, viðeigandi kröfur um öryggi upplýsinga samkvæmt viðurkenndum stöðlum. Skilyrði fyrir því að slíkt samstarf sé heimilt er að viðkomandi stjórnvald uppfylli allar viðeigandi kröfur um öryggi upplýsinga samkvæmt viðurkenndum stöðlum. Þeir staðlar sem

DRÖG

einkum er horft til í þessu sambandi eru ISO/IEC 27001 Stjórnkerfi upplýsingaöryggis og ISO/IEC 1799 Starfsvenjur fyrir stjórnun upplýsingaöryggis. Ábyrgðaraðila gagnagrunnsins er falið að leggja mat á það hvort öryggisskipulag viðkomandi aðila teljist vera fullnægjandi hvað þetta varðar.

Um 11. grein

Í a.-lið er lagt til að heimild Póst- og fjarskiptastofnunar til þess að gera ráðstafanir til að koma í veg fyrir skaðlegar fjarskiptatruflanir taki einnig til raffanga. Hugtakið *skaðleg truflun* er skilgreint í 28. tölulið 3. gr. fjarskiptalaga sem: „Truflun sem setur í hættu, rýrir alvarlega, hindrar eða truflar endurtekið þráðlausa fjarskiptaþjónustu.“ Um skilgreiningu á hugtakinu *raffang* er vísað til 3. gr. laga nr. 146/1996 um öryggi raforkuvirkja, neysluveitna og raffanga, en þar er hugtakið skilgreint svo: „Hvers konar hlutur sem kemur að gagni við nýtingu rafmagns.“ Þekkt er að rafföng geta truflað fjarskiptasendingar, en samkvæmt upplýsingum frá Póst- og fjarskiptastofnun er m.a. vitað til þess að ljósaperur, örbylgjuofnar og þvottavélar hafi valdið slíkum truflunum. Með þessari lagabreytingu er verið að gera Póst- og fjarskiptastofnun til þess bæra að grípa til viðeigandi ráðstafana vegna fjarskiptatruflana sem rafföng valda með sama hætti og hún hefur hingað til gert varðandi skaðlegar truflanir frá öðrum fjarskiptavirkjum.

Í ljósi þess að gildissvið 64. gr. fjarskiptalaga er víkkað út þannig ákvæðið taki einnig til raffanga þykir rétt, sbr. b.-lið, að færa 4. mgr. 71. gr. fjarskiptalaga, sem fjallar um truflanir frá öðrum hlutum en fjarskiptavirkjum t.d. tækjum, raflögnum, pípum, leiðslum eða því um líkt, sbr. orðalag ákvæðisins, undir 64. gr. laganna. Þrátt fyrir útvíkkun á gildissviði 64. gr. er talið rétt að fjalla sérstaklega um truflanir frá þess konar hlutum þar sem ekki endilega er hægt að koma í veg fyrir truflunum frá slíkum hlutum með því að innsigla þá eða banna notkun þeirra, auk þess sem þeir verða í sumum tilvikum trauðla afhentir Póst- og fjarskiptastofnunar til geymslu. Unnt er að nefna raflagnir og rafmagnsgirðingar sem dæmi um slíka hluti. Í slíkum tilvikum getur verið nauðsynlegt að gera ákveðnar úrbætur á hlutnum, færa hann úr stað eða jafnvel að fjarlægja hann með öllu. Tekið skal fram að þegar talað er um hlut í þessu samhengi getur í sumum tilvikum verið réttara að líta á hlutinn sem mannvirki. Orðalag málgreinarinnar er að uppistöðu það sama og í núgildandi 4. mgr. 71. fjarskiptalaga. Hins vegar er lögð til sú breyting að það verði á valdi Póst- og fjarskiptastofnunar að mæla fyrir um úrbætur, eftir atvikum að gera ráðstafanir til að þær verði gerðar, en það sé ekki í höndum fjarskiptafyrirtækjanna sjálfra eins og í núgildandi lögum. Í framkvæmd hefur það sýnt sig að það er ekki á færi einkaaðila að ráðast í svo íþyngjandi aðgerðir gagnvart öðrum einkaaðila þrátt fyrir að til þess sé stöð í lögum. Hafa fjarskiptafyrirtæki því veigrað sig við því að nýta sér rétt sinn samkvæmt ákvæðinu og truflanir af þessum sökum verið viðvarandi vandamál í sumum tilfellum. Þannig gerir tillaga frumvarpsins ráð fyrir að Póst- og fjarskiptastofnun verði falið að meta hvort slíkir hlutir valdi skaðlegum fjarskiptatruflunum og ákveða til hvaða viðeigandi úrbóta þurfi að grípa til. Ákvæðið gerir ráð fyrir að það sé eigandi hlutarins, sem veldur hinni skaðlegu truflun, sem beri kostnaðinn við nauðsynlegar úrbætur. Til að eigandi hlutar, sem veldur skaðlegri truflun, beri kostnað við nauðsynlegar úrbætur þarf fyrst að sanna, samkvæmt núgildandi lögum, að truflanirnar stafí af gáleysi hans. Telja verður slíkt fyrirkomulag of þungt í vöfum. Ljóst er samkvæmt gildandi lögum og hefur það verið svo um langan tíma að fjarskiptavirki nýtur forgangs þegar kemur að því að notkun þess og annars tækis eða hlutar er ósamrýmanleg á sama stað á sömu stundu. Undir slíkum kringumstæðum og ef um skaðlega truflun er að ræða ber að gera viðeigandi ráðstafanir varðandi hinn hlutinn, þ.e. truflunarvaldinum, þannig að honum sé breytt, hann færður úr stað eða fjarlægður. Með tilliti til

DRÖG

Þessarar rötgrónu reglu þykir vera eðlilegt að fella hlutlæga ábyrgð á eiganda hlutarins til þess að bera kostnað við nauðsynlegar úrbætur til að koma í veg fyrir fjarskiptatruflunina. Í c.-lið er þannig lagt til að Póst- og fjarskiptastofnun sé heimilt að framkvæma nauðsynlegar úrbætur á kostnað eiganda hlutarins ef hann verður ekki við fyrimælum um að gera slíkt sjálfur. Er þá mælt fyrir um að kröfur um endurgreiðslu kostnaðar sem þannig stofnast séu aðfararhæfar með beinni aðfarargerð.

Í d.-lið er gert ráð fyrir því að lögreglu sé skylt að veita Póst- og fjarskiptastofnun aðstoð komi til þess að grípa þurfi til aðgerða til að koma í veg fyrir skaðlega fjarskiptatruflun í mótstöðu við eiganda þess hlutar sem veldur trufluninni. Eiga ákvæði c.-og d.-liðar frumvarps þessa sér hliðstæðu í skipulags- og byggingarlögum nr. 73/1997, sbr. 6. mgr. 56. gr. og 2. mgr. 57. gr. þeirra.

Samkvæmt e.-lið, er Póst- og fjarskiptastofnunar heimilt, að fenginni beiðni frá Fangelsismálastofnun, að veita heimild til truflunar á þráðlausum fjarskiptum innan sérstaklega afmarkaðs svæðis vegna framkvæmdar á öryggis- og refsigæslu. Með þráðlausum fjarskiptum í þessu samhengi er einkum horft til farsímabjónustu og gagnaflutningsþjónustu. Eingöngu er heimilt að veita slíka heimild þjóni það lögmætum markmiðum um framkvæmd öryggis- og refsigæslu. Þannig myndi slík heimild ekki vera veitt varðandi svæði sem ekki eru á forræði fangelsismálayfirvalda. Auk þess yrði að gæta að því að truflun fjarskipta á þeim svæðum gengi ekki lengra en nauðsynlegt væri til að ná því markmiði sem að er stefnt, sbr. meðalhófsreglu stjórnsýsluréttar. Hvað varðar skilgreiningu á hugtökunum *öryggis- og refsigæslu* ber að leggja þann skilning í þau að þau geti jafnframt náð yfir gæsluvarðhaldsfangelsi og meðferðarstofnana á vegum Fangelsismálastofnunar. Þar sem með slíkri aðgerð væri verið að skerða nýtingarmöguleika tíðniréttahafa, sem bjóða fjarskiptaþjónustu á umræddum stöðum, þykir rétt að leitað sé álits þeirra áður en heimild til truflunar er veitt. Setji tíðniréttahafar sig á móti því að slík heimild sé veitt kemur til úrskurðar Póst- og fjarskiptastofnunar.

Um 12. gr.

Ákvæði 4. mgr. 71. gr. laga um fjarskipti nr. 81/2003 fellur brott. Númer málgreina ákvæðisins breytast í samræmi við það. Um ástæður fyrir þessari breytingu er vísað til athugasemda við b.-lið 11 gr. frumvarps þessa.

Um 13. gr.

Breytingar á 73. gr. byggja á breytingum sem gerða voru á 10. gr. heimildatilskipunarinnar með tilskipun 140/2009/EB. Viðbót við 6. mgr. er tilkomin vegna breytingar á 6. mgr. 10. tilskipunarinnar og setur hámark á gildistíma bráðabirgðaákvörðunar samkvæmt ákvæðinu.

Ákvæði 7. mgr. byggir á b. lið 3. mgr. 10. gr. heimildatilskipunarinnar eins og henni var breytt. Þar segir að eftirlitsstofnanir skuli hafa vald til þess að stöðva framboð á ákveðinni þjónustu tímabundið ef það getur haft verulega skaðleg áhrif á samkeppni. Hér getur t.d. verið um að ræða að markaðsráðandi fyrirtæki setji á markað nýja þjónustu sem keppninautar hafa ekki getu til að bjóða vegna skorts á heildsöluaðföngum. Þetta getur átt sér stað á meðan ekki er búið að leiða til lykta ákvörðun um heildsöluaðgang í kjölfar markaðsgreiningar. Sérstök ástæða getur verið til að beita þessu ákvæði ef líklegt er að hin skaðlegu áhrif á samkeppni verði óafturkræf.

Um 14. gr.

Ákvæðið þarfnast ekki skýringa.

Um bráðabirgðarákvæði

Þegar tíðniheimildir voru fyrst gefnar út til að veita GSM farsímaþjónustu annars vegar til Pósts og síma hf., dags. 27. desember 1996 og hins vegar til Tals hf., dags. 23. júlí 1997, var tekið kr. 15.000.000 gjald fyrir hvora heimild fyrir sig. Runnu gjöldin til ríkissjóðs. Með lögum nr. 152/2000 um breytingu á lögum nr. 110/1999 um Póst- og fjarskiptastofnun var sett inn ákvæði til bráðabirgða um gjaldtöku vegna útgáfu þriðju tíðniheimildarinnar til starfrækslu GSM farsímanets, en sú heimild var gefin út til Íslandssíma ehf. þann 11. ágúst 1999. Samkvæmt frumvarpi fyrrnefndra laga skyldi fjárhæð gjaldsins miðast við gjald fyrstu tveggja heimildanna, en uppfært þannig að það tæki mið af breytingu á vísitölu neysluverðs. Gjaldið var þannig ákveðið kr. 16.600.000 þegar frumvarpið var lagt fram þann 1. nóvember 2000. Þessar tíðniheimildir eru nú í höndum Símans hf. og Og fjarskipta ehf. (Vodafone) og rennur gildistími þeirra út í febrúar 2011. Þykir vera eðlilegt að komi til endurúthlutunar þessara réttinda til sömu eða annarra aðila, að hluta eða öllu leyti, verði tekið gjald fyrir tímabundin afnot af auðlindinni líkt og upphaflega var gert. Eiga sömu sjónarmið við komi til nýrrar úthlutunar tíðniréttinda þar sem tíðniréttindum er ennþá óráðstafað á GSM/UMTS 1800 MHz tíðnisviðinu. Lagt er til að gjöld fyrir tíðniréttindin verði fundin út með sama hætti og gert var þegar lög nr. 152/2000 voru sett. Þannig er lagt til grundvallar að fjárhæðin kr. 16.600.000, sem er síðasta gjald sem tekið var fyrir réttindin, verði uppfærð með tilliti til breytinga á vísitölu neysluverðs til dagsins í dag. Miðað við þær forsendur er uppfærð fjárhæð kr. 30.000.000 miðað við tíðniheimild sem er 2x10 MHz að stærð (kr. 1.500.000 x 20 MHz). Hins vegar gerir gjaldökuheimildin, samkvæmt bráðabirgðarákvæðinu, ráð fyrir því að greitt sé hlutfallslega fyrir stærð tíðnisviðsins, þ.e. kr. 1.500.000 fyrir hvert úthlutað MHz á 900 MHz tíðnisviðinu og kr. 500.000 fyrir hvert úthlutað MHz á 1800 MHz tíðnisviðinu. Um útreikning á þessu og til nánari skýringa er vísað til viðauka I. við frumvarp þetta. Skynsamlegt þykir að tímabinda gjaldheimildina þar sem hún á fyrst og fremst við um þá endurúthlutun sem mun fara fram þegar framangreindar tíðniheimildir renna út í febrúar 2011. Einnig þykir skynsamlegt að festa ekki verðgildi þessara réttinda í lög til lengri tíma en til lok árs 2012. Gjöld þessi miðast við úthlutun til 10 ára en talið er rétt að hafa nokkurn sveigjanleika til þess að bregðast við aðstæðum sem geta risið upp og heimila að hlutfallsreikna þau með tilliti til lengri eða skemmri gildistíma úthlutunar. Gert er ráð fyrir að gjöldin renni til ríkissjóðs. Í síðasta málslið ákvæðisins segir að ákvæðið gildi ekki varðandi úthlutanir sem fara fram með uppboði. Ástæða þessa er að í 7. mgr. 6. gr. frumvarpsins er kveðið á um heimild Póst- og fjarskiptastofnunar til að ákveða í uppboðsskilmálum lágmarksboð fyrir hverja úthlutun. Slík gjöld renna í ríkissjóð með sama hætti og gjaldtaka samkvæmt bráðabirgðarákvæðinu. Ekki þykir vera ástæða til þess að binda hendur Póst- og fjarskiptastofnunar fyrirfram um að ákvarða lágmarksboð fyrir tíðniúthlutun á þeim réttindum sem hér um ræðir ef til uppboðs kemur. Verður þó að telja líklegt að stofnunin muni að einhverju leyti horfa til þeirrar gjaldtöku sem bráðabirgðaákvæðið mælir fyrir um.

Fylgiskjal I.

DRÖG

Fjármálaráðuneyti,
fjárlagaskrifstofa:

**Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um fjarskipti,
nr. 81/2003, með síðari breytingum.**